SİNEMA VE BELLEK BAĞLAMINDAHAFIZA DEPOLARI MÜZELER: “SİLÜET” FİLMİ ÖRNEĞİ

Samih Burak SAVÇIN
201183102

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Güzel Sanatlar Ana Sanat Dalı
Film Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Prof. Dr. Celal Oktay YALIN

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Eylül, 2022

SİNEMA VE BELLEK BAĞLAMINDAHAFIZA DEPOLARI MÜZELER: "SİLÜET" FİLMİ ÖRNEĞİ

Samih Burak SAVÇIN
201183102
ORCID: 0000-0003-0817-4841

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Güzel Sanatlar Ana Sanat Dalı
Film Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Prof. Dr. Celal Oktay YALIN

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Eylül, 2022

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" ile bildirilen 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" ile bildirilen 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

TEŞEKKÜR

Yoğun iş temposu, kalabalık yüksek lisans ve doktora danışmanlıklarına rağmen, tez danışmanlığımı kabul eden sn. Prof. Dr. Celal Oktay Yalın hocama, üzerimde emekleri olan tüm değerli hocalarıma ve Film Tasarımı Bölümündeki eğitim serüvenimin en başından son noktasına kadar yanımda olan sevgili eşim E. Begüm Savçın'a teşekkür ederim.

Samih Burak SAVÇIN

Eylül, 2022

ÖZ

SİNEMA VE BELLEK BAĞLAMINDA HAFIZA DEPOLARI MÜZELER: "SİLÜET" FİLMİ ÖRNEĞİ

Samih Burak Savçın
Tezli Yüksek Lisans Tezi
Güzel Sanatlar Anasanat Dalı Adı
Film Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Prof. Dr. Celal Oktay Yalın
Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2022

İnsanoğlu küçük topluluklar halinde yaşama süreçlerini sürdürürken, zaman içerisinde yaşadıkları mağaralardan çıkıp başka insan gruplarıyla birleşip daha büyük topluluklar oluşturmuşlar, bu akış içerisinde köyleri, kentleri, şehirleri, şehir devletlerini, imparatorlukları ve medeniyetleri kurmuşlardır. Dünyanın farklı bölgelerinde birbirinden farklı dile, dine, kültüre ve milliyete ait bu insanların da davranış biçimleri birbirine benzerlikler gösterir. Oluşturdukları kentlerin kendi kültürlerini yansıtan ve ardından gelecek olan nesillere bu kültürü aktarma isteği, bugün de tüm toplumlarda devam etmektedir. Dolayısıyla, tarih yazımlarının da amacı, toplumların yaşadıkları olayları kişileri belgeleyip arşivleyerek 'hafıza' oluşturmaktır. Hafıza oluşturmak için geçmişte yaşayan medeniyetleri yalnızca tarih yazımlarından değil, toplumların yaşam biçimlerini, mimari yapıtlarını, kültürlerini, kullandıkları dilleri, davranış biçimlerini ve dinlerini, kısaca haklarında her şeyi öğrenmek için sanat tarihi, arkeoloji, antropoloji gibi bilim dallarından da yararlanılmaktadır. Toplumlar, yaşadıkları topraklar üzerinde geçmişini ve yakın tarihini gelecek nesillere aktarmak için elde ettiği buluntuları, verileri, kent kimliğini oluşturan tarihi mekânlar olan hafıza depolarında sergileyerek, kent belleğini korumaktadırlar. Örnek olarak, Amsterdam'da, kent kimliğini oluşturan kanal evleri suyun içerisine kazıklar üzerinde inşa edilmiştir. Yüzyıllar içerisinde doğal şartlara dayanamayarak tahribata uğrayan binaların ön cephesi askıya alınmış, arka kısma yeni ihtiyaçlar ve kullanıcı profilleri doğrultusunda yeni binalar inşa edilmiş, tarihi binaların ön cepheleri korunduğu için sokak ve caddelerin değişim ve dönüşüme uğramaması, kent kimliğinin korunmasına sebep olmuştur. Başka bir örnek olarak, II. Dünya savaşı

sırasında Nazi Almanya'sının Yahudilere, Slavlara, Romanlara, Engellilere karşı gerçekleştirdiği soykırım mekânlarının, hafıza deposu müzelere dönüştürülmesi, büyük acıların yaşandığı kolektif bellekte yaşatılırken, savaş sonrası kent belleğinin de yeniden yapılandırılmasına vesile olmuştur. Bellek, yalnızca bireylere ait olan değil, tıpkı canlı bir organizma gibi insanın yaşadığı mekânları da içerir.

Anahtar Sözcükler: Sinema ve Bellek, Kent Belleği, Hafıza Deposu, Müzeler

ABSTRACT

IN THE CONTEXT OF CINEMA AND MEMORY MEMORY STORIES MUSEUMS: "SILHOUETTE" MOVIE EXAMPLE

Samih Burak Savçın
Master Thesis
Department of Fine Arts
Design of Film Programme with Thesis
Thesis Advisor: Prof. Dr. Celal Oktay Yalın
Maltepe University Graduate Education Institute, 2022

While human beings continued to live in small communities, over time they came out of the caves they lived in and joined other human groups to form larger communities, and within this flow, they established villages, cities, cities, city-states, empires and civilizations. Behavior styles of these people who belong to different languages, religions, cultures and nationalities in different parts of the world are similar to each other. The desire of the cities they created to reflect their own cultures and to transfer this culture to the next generations continues today in all societies. Therefore, the purpose of historiography is to create a 'memory' by documenting and archiving the events and people experienced by societies. In order to create a memory, not only the historiography of the civilizations that lived in the past, but also science branches such as art history, archeology and anthropology are used to learn everything about the lifestyles, architectural works, cultures, languages, behaviors and religions of the societies. Societies preserve the urban memory by transforming and exhibiting the finds, resources, memory stores, or historical places that make up the urban identity, into museums in order to transfer their past and recent history to future generations on the land they live in. For example, in Amsterdam, the canal houses that form the urban identity are built on stilts into the water. The front facades of the buildings, which were destroyed by being unable to withstand natural conditions over the centuries, were suspended, new buildings were built at the rear in line with new needs and user profiles. As another example, II. The conversion of the places of the genocide carried out by Nazi Germany against Jews, Slavs, Roma, and the Disabled during the World War II into museums, which are memory stores,

were kept alive in the collective memory where great pain was experienced, and it was instrumental in the restructuring of the urban memory after the war. Memory includes not only the spaces that belong to individuals, but also the places where people live, just like a living organism.

Keywords: Cinema and Memory, Urban Memory, Memory Depot, Museums

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI ..... İ

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI ..... İİ

TEŞEKKÜR ..... İİİ

ÖZ
……İV

ABSTRACT ..... Vİ

TABLOLAR LİSTESİ ..... Xİ

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... Xİİ

KISALTMALAR ..... XİV

1. GİRİŞ 1

1.1.ARAŞTIRMANIN AMACI ……....2

1.2.Önem ……...2

1.3.Sınırlıklar…… 3

2. KURAMSAL ÇERÇEVE 4

2.1.Bellek ……..5

2.2.Otobiyografik Bellek…….…..6

2.3.Kent Belleği ……....7

2.4.Hafıza Depoları ‘Müzeler’ …….....7

2.5.Çatalca Mübadele Müzesi……8

2.6.Kafkasya Cephesi Harp Müzesi ……13

2.7.Kaiser II.Wilhelm Köşkü ……..15

2.8.SEKA Mehmet Ali Kağıtçı Müzesi ……..16

3. SİNEMADA MÜZE VE BELLEK İLE İLGİLİ FİLMLER 20

3.1.'Gece ve Sis'Filmine Bakış…….20

3.1.1.Filmin Künyesi ……...20

3.1.2.Filmin Özeti……20

3.2.'Hiroşima Sevgilim' Filmine Bakış……26

3.2.1.Filmin Künyesi ……...26

3.2.2.Filmin Konusu ……27

3.2.3.Filmin Özeti……27

3.3.'Dünyanın Tüm Hafızası' Filmine Bakış……31

3.3.1.Filmin Künyesi ……...31

3.3.2.Filmin Konusu ……32

3.3.3.Filmin Özeti……32

4. 'SİLÜET' FİLMİ 36

4.1.'SİLÜET' HİKÂYE..... 36

4.2.'Silüet ' Sinopsis…….36

4.3.'Silüet' Tretman ……37

4.4.'Silüet' Senaryo ……..38

4.5.'Silüet' Çekim Senaryosu……40

4.6.'Silüet' Filminin Bütçesi…….44

5. 'SİLÜET' FİLMİNİN DRAMATURJİ ANALİZİ 46

5.1. 'SİLÜET' FİLMİNİN ÖNERMESİ..... 46

5.2. 'SİLÜET' FİLMİNİN KONUSU 46

6. SONUÇ ……...….47

KAYNAKLAR 48
EKLER 52
EK-1. “SİLÜET” FİLMİ AFİŞİ 52
EK-2. “SİLÜET” FİLMİ, CD - CD KAPAĞI ÖN - CD KAPAĞI ARKA 53
EK-3. FİLM MÜZİKLERİ LİSANS 54
SET FOTOĞRAFLARI 55
ÖZGEÇMİŞ 60

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Silüet Çekim Senaryosu 44
Tablo 2 Silüet Filmi Bütçesi 45

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Çatalca Mübadele Müzesi 9
Şekil 2. Çatalca Mübadele Müzesi, mübadillere ait eşyalar 10
Şekil 3.Çatalca Mübadele Müzesi, mübadillere ait eşyalar 10
Şekil 4. Çatalca Mübadele Müzesi…….. ……11
Şekil 5. Çatalca Mübadele Müzesi…….. 11
Şekil 6. Çatalca Mübadele Müzesi, mübadillere ait belgeler. 11
Şekil 7. Çatalca Mübadele Müzesi, iç mekândan görünüm. 12
Şekil 8. Çatalca Mübadele Müzesi, iç mekândan görünüm. 12
Şekil 9. Kafkas Cephesi Harp Müzesi. 13
Şekil 10. Kafkas Cephesi Harp Müzesi,Diaroma 1…….....……...13
Şekil 11. Kafkas Cephesi Harp Müzesi, Diaroma 2 14
Şekil 12. Kafkas Cephesi Harp Müzesi, Diaroma 3 14
Şekil 13. Kaiser II.Wilhelm Köşkü, Hereke 15
Şekil 14. Kaiser II.Wilhelm Köşkü, Hereke 16
Şekil 15. SEKA Mehmet Ali Kâğıtçı, İzmit. 17
Şekil 16. SEKA Mehmet Ali Kâğıtçı Müzesi, İzmit 17
Şekil 17. SEKA Mehmet Ali Kâğıtçı Müzesi, İzmit 19
Şekil 18. SEKA Mehmet Ali Kağıtçı Müzesi,..... 19
Şekil 19. Night and Fog 1956..... 20
Şekil 20. Night and Fog (Resnais, 1956)……..22
Şekil 21. Night and Fog (Resnais, 1956)..... 22
Şekil 22. Night and Fog (Resnais, 1956)……..22
Şekil 23. Night and Fog (Resnais, 1956)..... 22
Şekil 24. Night and Fog (Resnais, 1956)……..22
Şekil 25. Night and Fog (Resnais, 1956)..... 22
Şekil 26. Night and Fog (Resnais, 1956) …….23
Şekil 27. Night and Fog (Resnais, 1956)..... 23
Şekil 28. Night and Fog (Resnais, 1956)……..23
Şekil 29. Night and Fog (Resnais, 1956)..... 23
Şekil 30. Auschwitz-Birkenau Müzesi **…….**.....24

Şekil 31. Night and Fog (Resnais, 1956)…….24
Şekil 32. Night and Fog, saçlardan yapılmış kumaşlar (Resnais, 1956). 25
Şekil 33. Night and Fog, kadın saçları (Resnais, 1956). 26
Şekil 34. Hiroşima Sevgilim, 1959 Film Afişi 26
Şekil 35. Hiroşima Sevgilim(Resnais, 1959)……..……....28
Şekil 36. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959)..... 28
Şekil 37. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959)……...29
Şekil 38. Hiroşima Sevgilim(Resnais, 1959)..... 29
Şekil 39. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959)..... 29
Şekil 40. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959)..... 29
Şekil 41. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959)..... 30
Şekil 42. Hiroşima Barış Anı Müzesi, Hiroşima 31
Şekil 43. Dünyanın Tüm Hafızası, 1956 Film Afişi 31
Şekil 44. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956). 33
Şekil 45. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956). 33
Şekil 46. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956). 34
Şekil 47. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956). 35
Şekil 48. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956). 35

.

KISALTMALAR

SEKA: Türkiye Selüloz ve Kâğıt Fabrikaları Anonim Şirketi

KOÜ: Kocaeli Üniversitesi

1. GİRİŞ

Türk Dil Kurumuna göre Tarih, '*Toplumları, milletleri, kuruluşları etkileyen hareketlerden doğan olayları, zaman ve yer göstererek anlatan, bu olaylar arasındaki ilişkileri, daha önceki ve sonraki olaylarla bağlantılarını, karşılıklı etkilenmeleri, her milletin kurduğu medeniyeti inceleyen bilimdir* (Tarih, 2019). Türkiye Cumhuriyeti'nin savaş sonrası ülkeyi yeniden ayaklandırılma çalışmaları içerisinde kurulmuş fabrikalar, çiftçiye yapılan desteklerle birlikte kısa süre içerisinde kalkınma sağlamıştır. Kapitülasyonlar ve ticari anlaşmalar neticesinde, dışa bağımlı bir yapıdaki ülke, Cumhuriyetin ilanından sonra sanayi alanındaki tesislerin yapılandırılmasını teşvik etmek ve özel sermayeyi sanayileşme alanına çekebilmek amacıyla, 1927 yılında 'Teşvik-i Sanayi' kanununun yürürlüğe girmesiyle, yapılacak sanayi yatırımlarının önü açılmış oldu (Aysal N. 2017: 22). Bugün birçok şehirde, o dönemde kurulan fabrikalar varlığını sürdürmektedir. Zaman içerisinde, teknolojinin gelişmesi sebebiyle ömrünü dolduran fabrikalar ise, kent belleğini oluşturan müzelere dönüştürülmüştür. Hangi işleve sahip olursa olsun, dönemin izlerini yansıtan mekânlar müzelere dönüştürüldüğünde, kent belleği ve kolektif hafızayı canlı tutarak, oluşturulduğu bölgede tam bir hafıza deposuna dönüşür. Ortak kolektif hafızanın oluşabilmesi için aynı anlam yüklenmiş nesne veya davranışların açığa çıkması, geçmiş ile ilişkilendirilerek tüm grubun bir arada kalmasını sağlayan etkendir (Keskin N. 2014: 29). Kurulduğu bölgede, fabrikalar vasıtasıyla göç alan şehirler zamanla büyümüş ve nüfuslarında büyük ölçüde artışlar olmuştur. Bu mekânlar, bulundukları bölgenin büyüme oranına katkıda bulunmakla kalmamış, birçok ailenin eğitimine, kültürüne, sosyal ortamlar oluşturarak anı biriktirmelerine vesile olmuş, kitle kültürünün bir parçası haline gelmiş, zamanla hafıza deposuna dönüşmüş ve Kent Belleğini de meydana getirmişlerdir. Tarihi olgular, nesillerden nesillere önce sözlü tarih vasıtasıyla, sonra yazılı metinler ve günümüzde kitle iletişim araçlarını kullanarak toplumsal belleğin canlı tutulmasına katkı sağlar. Bu kitle iletişim araçlarının başında sinema gelmektedir. Mekân, zaman ve bellek üzerine yaptığı, modern bir anlatı kullandığı ve izleyicilerde farklı bir bakış açısı getirerek izler bırakan çalışmalarıyla Alain Resnais, II. Dünya savaşı sonrasında tekrar yapılanmaya çalışan toplumun, bellek ve zaman içerisinde mekân kavramlarını irdelemek suretiyle çağdaşlarından farklılaşan bir

yönetmendir. Filmlerinde bilinç, bellek ve hayal gücü kavramlarından yola çıkarak, yenilikçi yapıtlar üretmiş, bu üretimler neticesinde birçok film festivallerinden ödüller almıştır (Alain Resnais, 2022). Alain Resnais'in 1956 yapımı, siyah beyaz ve renkli görüntülerle zıtlıklar yaratarak oluşturulmuş, holokost konusunu içeren bir belgesel yapıt olan, Night and Fog (Gece ve Sis) ve 1959 yapımı Marguerite Duras tarafından yazılan, Hiroşima'ya atılan nükleer bomba sonrasını kurgusal bir şekilde irdeleyen Hiroshima Mon Amour (Hiroşima Sevgilim) ve son olarak da, toplumun hafıza deposu, Fransız Ulusal Kütüphanesini konu alan bir belgesel yapıt, 1956 yapımı Dünyanın Tüm Hafızası filmleri, toplumsal bellek açısından incelenmeğe değer yapıtları arasındadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Toplumların, varlıklarını sürdürmelerinde önemli bir payı olan tarih yazımları Kolektif Bellek oluşumunda da önemli yer tutar. Yaşanan ve belleklere işlenmiş tarihsel olguların canlı tutulmasındaki etkenlerin başında, olay örgüsünün gerçekleştiği 'mekânlar' bu süreçte önemli bir yer tutar. Ortak bir geçmiş ve kültüre ait olan mekânlar kent belleğini de oluştururlar. Bu araştırma kapsamında, kent belleğinin tıpkı canlı bir bellek gibi çalışmasını sağlayan mekânlardan biri olan müzeler ve müzelerin nasıl hafıza depolarına dönüştükleri ve otobiyografik belleğe etkileri araştırılacaktır. Konuyla ilgili filmler incelenip. Kent Belleğinin bir parçası olan SEKA Kâğıt Fabrikası ve araştırma kapsamında örnek olarak seçilmiş filmler üzerinden müzelerin, hafıza deposu olduğu anlatılmak istenmiştir. Kent belleğini oluşturan birbirinden farklı dönemlere ve kültüre ait olan kule, anıt, meydan, müze ve dini yapılar bölgenin demografik yapısı ile ilgili de veri sağlamaktadır. Dolayısıyla araştırmanın amacı, kent belleğini sağlayan yapılardan biri olan müzelerin hafıza depolarına dönüşümü araştırılacaktır.

1.2.Önem

Türkiye'nin ilk kâğıt fabrikası olan SEKA Kâğıt Fabrikasında gerçekleşen film projesi ile ülkenin yakın tarihi içerisinde mekân olarak önemli bir yeri olan fabrikanın, hafıza deposuna dönüşümüyle kazandırılan yeni işlevi, daha sonra yapılacak olan araştırmalara kaynak olması açısından önem arz etmektedir.

1.3.Sınırlıklar

Araştırma, akademik veri tabanında yer alan makaleler, tezler ve kitap bölümleriyle sınırlıdır. Yapılan literatür taraması kapsamında konuyu içeren ön okumalardan elde edilen notlardan belleğin tanımlanarak, kent belleğinin açıklanması ve ardından film projesinde yer alan kahramanın, işlevselliği değişmiş olan mekân içerisinde yansımasını görmesiyle, otobiyografik bellek ve hafıza depoları kavramının açıklanması düşünülmüştür. Bununla birlikte, Alain Resnais sinemasında bellek üzerinden müze ve hatırlamaya yönelik filmler araştırılıp, seçilen örnekler üzerinden kuramsal çerçeve kapsamında analizlerinin yapılmasıyla beraber yapılan film bağlamında, anlatılması hedeflenmiştir.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

İnsanoğlu sosyal bir varlıktır ve var olduğu süre boyunca da topluluklar halinde yaşamıştır. Önceleri mağaralarda aile olarak yaşamışlar, daha sonra aileler bir araya gelerek köyleri, kentleri kurarak daha büyük topluluklar oluşturmuşlardır. Bu topluluklar zaman içerisinde milletleri, devletleri ve medeniyetleri meydana getirmiştir. Her medeniyet içerisinde yer alan kentlerden günümüze kalan kalıntılar sayesinde geçmişe dair bilgiler edinilip, hatta açık hava müzeleri oluşturularak, Göbeklitepe, Efes Antik Kenti, Göreme Açık Hava Müzesi, Hattuşaş Antik Kenti, Bergama Antik Kenti, Nemrut Dağı Açık Hava Müzesi gibi birçok örnekler üzerinde yapılan çalışmalarda, geçmişe dair yaşam, ritüel ve kültürle ilgili tespitler yapılmaktadır. Ülkemizde arkeoloji, müze ve müzecilik üzerine ilgili çalışmalar Osman Hamdi Bey'le başlar. Müzeler yalnızca binlerce yıl öncesine ait olan antik tarihi değil aynı zaman da yakın tarihi ve bu tarihi geçmişe sahip mekânları da içerir. Cumhuriyetin ilanından sonra yeniden kalkınma planları içerisinde gerçekleştirilen atılımlardan biri de, üretime ve sanayileşmeye yönelik yapılanma politikasıdır. Ülkenin dört tarafında, şişe ve cam fabrikasından, bez, kömür, silah ve mühimmat fabrikaları, çelik fabrikaları ve santrallerle birlikte, şeker fabrikaları kurulmuş, üretime başlanmış, kısa süre içerisinde de ülke kendi kendine kalkındırmaya başlamıştır. Bu fabrikalardan biri de İzmit'te 1934 yılında kurulan SEKA Kâğıt ve Karton Fabrikasıdır. Ülkemizin kâğıt ve karton ihtiyacını karşılayan fabrika zaman içerisinde büyük bir sanayiye dönüşmüş ve bünyesinde İzmit'te yaşayan binlerce çalışanı barındırmıştır. İzmit sahilde çok büyük bir arazi içerisinde yapılanan bu Sanayi Tesisinin bünyesinde fabrika binası haricinde, lojman, toplantı, müzik salonları, sinema, çay bahçeleri gibi sosyal mekânları bünyesinde barındırmaktaydı. Yıllar içerisinde İzmit'in sembolü haline dönüşen kurum bugün, kent belleğini canlı tutan bir hafıza deposu olarak, müzeye dönüşmüştür. Müze içerisinde anı paylaşımları, zamanında orada görev yapmış ve yaşamış bireyler üzerinden yapılmış sözlü tarih çalışmaları, dijital iletişim vasıtalarıyla sunulmaktadır. Müzeye gelen konuklar, çalıştığı dönemdeki hali korunarak, yerli yerinde duran makine ve panoları, fotoğraflar ve ekranlarda oynayan videolarla dönemin ruhunu yansıtan bu mekânda, bambaşka bir deneyim yaşamaktadır. Kent Belleğinin önemli bir parçası olan bu mekân, bireysel bellek üzerinde de etkilidir. Büyük ölçekten en küçük ölçeğe kadar mekân ve mekâna ait olan her nesne kolektif bellek, kent

belleği ve otobiyografik belleğin çalışmasını etkileyen dinamiktir ve bu güçlü etki tüm belleklerin de hatırlamasını sağlayan hafıza deposudur. Müzeyi ziyaret eden bir işçinin otobiyografik bellek vasıtasıyla kendi hayalini görmesiyle başlayan 'Silüet' filmi bağlamında, kuramsal olarak müzeler bu belleğin önemli bir parçası olan hafıza depolarıdır.

2.1. Bellek

Bellek, Türk Dil Kurumuna göre, öğrenilen konuları, günümüzde ve geçmişte yaşananları, tümünü birbiriyle karşılaştırma, akılda tutma durumu ve zihin olarak açıklarken (Bellek, 2019), psikologlar belleği, bireysel, toplumsal ve kültürel bellek gibi bellek türlerini araştırmaktadırlar. Beyni olan canlıların tümünde bellek varken, insanlarda bellek çok daha farklı çalışmaktadır. Bellek, "Duyusal - Kısa Süreli - Uzun Süreli" bellek olarak üç ana başlıkta incelenir. Bu başlıklardan, Uzun Süreli Bellek, "Açık-Örtük" bellek olarak, Açık Bellek ise, "Anısal (epizodik) - Anlamsal(semantik) - İşlemsel (presedürel)" bellek olarak kendi içinde üçe ayrılırlar (Bellek Türleri, 2018). Bireylere ait olan Anısal Bellek, insanın yaşadığı süre boyunca iyi ya da kötü etkisi altında kaldığı olayların depolandığı bellek türüdür. (Williams & Conway, 2012, s. 43). Dolayısıyla hayvanlardan farklı olarak Anısal Bellek, insanın hayatın boyunca etkilendiği bu anıları birbiriyle eşleştirme ya da karşılaştırma yaparak deneyimlenmekte ve kendine ders çıkarma gibi bir eylemle sonuçlandırmaktadır. Böylece, hatırlama eylemleri karşılaşılan dinamikler vasıtasıyla çalışmaktadır. Aynı şekilde Toplumsal Bellek, Kolektif Bellek gibi bellek türleri de kitlelere ait belleklerdir ve çalışma prensipleri bireylerde gerçekleşen bellek türleriyle benzerdir. Bellek vasıtasıyla mekânlara, eşyalara, olaylara, yüklediğimiz anlamlarla, toplumsal ve bireysel hikâyeler oluşur, nihayetinde bir anlam ve değer kazanır (Susam, 2015, s. 27). *'Her şeyi hatırlamak bir tür deliliktir'* diyen Sigmund Freud, sağlıklı bir insanın her şeyi hatırlamayacağını da vurgulamış olur. Çünkü hatırlama eylemi, dinamiklerden biri olan anlamlarla ilgilidir. Bellek, birbirinden bağımsız şekilde dağınık biçimde bulunan hayat parçalarından anlamlı hikâyeler kurmaktır. Bu anlamlarla kendi hikâyemizi kurar, anlamlara değer kazandırırız (Susam, 2015). İşte tam da burada Otobiyografik Bellekten bahsedebiliriz.

2.2. Otobiyografik Bellek

İnsan hafızası, birbirinden farklı bilim dallarınca üzerinde çalışmalar yapılmış bir konudur ve farklı türlere ayrılmıştır. Bu konu üzerinde, sosyologlar, psikologlar ve iletişim bilimcilerin farklı çalışmaları vardır. Özellikle Psikolojide yapılan bellek çalışmalarından biri de otobiyografik bellektir. Bellekte depolanan bilgiler, bellek türlerine göre sınıflandırılır. Bildirimsel bellek dünya hakkında olgusal bilgilerden oluşurken olaysal ve anlamsal bellek olarak da sınıflandırılabilir. Anısal (Epizodik) Bellek, kişinin kendi eylemleri ve deneyimlerini yansıtır. Örnek olarak, kişinin 'geçen perşembe akşam yemeğinde balık yemesi' ile ilgili hafızası yani, otobiyografik belleğidir. Anlamsal (Semantik) Bellek ise aşağı yukarı genel, zihinsel bir sözlük gibi soyut bilgidir ve herhangi bir olaya bağlı değildir. Şöyle de diyebiliriz, 'balıklar pulları ve yüzgeçleri olan soğukkanlı su canlılarıdır', bilgisidir. İşlemsel (Prosedürel) Bellek, ise 'yemeğini yerken çatal ve bıçağı nasıl tutacağına dair' bilgisidir (Kihlstrom, 2015). Otobiyografik bellek, bireye ait yaşamış olduğu genel olayların ve şematik bilgilerin, kavramsal olay zincirlerinin meydana getirdiği bir türdür denilebilir. Otobiyografik anılar, hatırlama eylemi vasıtasıyla Anısal ve Biyografik Belleği birleştirerek özel anılar, zihinde canlanarak gerçekleşir. (Williams & Conway, 2012, s. 43). Anıların direkt gözlemlenebilmesi imkânsızdır. Çünkü anılar bireylerin zihninde canlanır, yani içseldir. Fakat kişiler üzerindeki etkileri, davranışlar gözlemlenerek adlandırılabilirler. Bunun için gözlemlenen kişinin olayları akılda tutma süreçleri ve hatırlama eyleminin de gerçekleştiği süreç içerisindeki tepkileri titizlikle takip edilmesiyle sağlanabilir. (Williams & Conway, 2012, s. 46) Hayatları boyunca edindikleri bilgi ve başarıların erişilebilirlikleri yüksek olduğuna dair, çok da tutarlı olmayan bir durum sağladığı kanısına varılır. Fakat kişinin başarısızlıkları yol gösterici bir bilgi deposudur. Erişilebilirliği yüksek, gelecek için hedeflediklerine ulaşmada çok daha sağlam veri sağlar. Örneğin, 'Üniversite eğitimim sırasında başarısız bir öğrenciydim. Bu süreçte ailemden destek almak istemedim çalışma hayatına atıldım, bu yüzden de okuldan ayrıldım' gibi bir beyanda, bilgi ve kendini baltalayan deneyimlerle ilgili anıların, erişilebilirlikleri düşük olduğu vurgulanır. Zamanla da etkin bir biçimde ortadan kalktığı da görülür. Fakat uzun zamandır nereye koyduğunuzu hatırlayamadığınız bir eşyanızı arayıp bulduktan sonra, arama sonlanır ve ardında yeni bir arama döngüsü bırakır. Arama sırasında eşyanın nereye bırakıldığına dair anımsama, başka eşyaların daha önceki

durumlarıyla ilgili kişisel sorgulama sürecinin başlatılmasını tetikler. (Williams & Conway, 2012, s. 50).

2.3. Kent Belleği

Zaman içerisinde mekânlar, kendi bünyelerinde barındırdığı kitlelerin, kültürleri ve dinamizmiyle oluşurken kent üzerinde bıraktığı izler, kolektif bellek aracılığıyla kendi belleğini de meydana getirir. Dolayısıyla canlıya ait olan bellek, yaşam alanını da canlı tutar. Bir kentin yapısını oluşturan olgulardan biri mekânlardır ve mekanlar kent belleğinin yapı taşlarıdır. Örneğin, İstanbul'un geçirdiği tarihi süreçler birbirine yakın yerleşim alanlarında bulunan tarihi mekânlar üzerinden de okunabilmektedir. Tarihi yarımada, çevresinde bulunan surlar, sarnıçlar, kilise ve camiiler, hipodrom, çarşılar, çeşmeler, geleneksel evler, pazar yerleri, saraylar gibi kent belleğini içinde barındıran mekânlardır. Kavramsal olarak kent belleği, sürdürülebilir olduğu sürece varlığını idame ettirilebilir (Mangır, 2020). Bireylerden oluşan toplumlar, bir arada oldukları ve geçirdikleri ortak tarih sürecinde neler yaşadığı, yaşadıkları olayları nasıl hatırladıkları ya da unuttukları oranda kültürel yapısını oluştururlar. Dolayısıyla, ortak bilinçle yaşanılan olaylar, mekânlar, kişiler hatta kültürün yapı taşlarından birini oluşturan yemekler bile arşivlenerek, sonraki nesillere aktarılması çok önemlidir. (Ünlü, 2017, s. 75-93)

2.4. Hafıza Depoları 'Müzeler'

Müzeler yalnızca geçmişin kanıtlarını toplama, koruma ve belgeleme üzerine değil, aynı zamanda onu kamuya açık hale getirmek için çalışırlar. Ne toplayacağını seçerken, neyin tarihi bir değer olduğunu ya da olmadığını tanımlar. Koleksiyonlarını ebediyen koruyarak, kalıcı bir bellek deposu görevi görür. Bu materyali gösterdikleri ve yorumladıkları şekilde kanıtlar, anlamlar inşa eder ve iletirler (Black, 2015:, s. 415). Müze ziyaretçileri yalnızca sergilenenleri izlemezler, bilgi edinir ilişki kurar ve duyumsarlar. İzleyicilerin müzelerde ilk kez karşılaştıkları nesne karşısında, geçmişte yaşayan toplumların eşya belleği üzerinden erişilebilirliğini deneyimlerler, dolayısıyla müzeler, tipolojik bir koleksiyondan çok daha fazlasıdır. Geçmişte meydana gelen ancak günümüze kadar devam eden olaylar yeniden deneyimlenebilirler; 'böylece koleksiyonlarında tutulan, belgelenen ve özen gösterilen nesneler aracılığıyla bir hafıza deposu ve koruyucusu olan müzeler kültür, tarih ve hafızanın buluştuğu yerler haline

gelir. 'İnsanlar müzeleri kullanırken yaşam deneyimlerini de beraberinde getirirler. Çoğu zaman, müzedeki nesnelerle karşılaşma, canlı hatıraları, yarım kalan yerleri ve unutulmaya yüz tutmuş olan duyguları da geri getirir. Karşılaşılan sergilerden ve uyandırılan anılardan paylaşılır ve yeni anlamlar yüklenir, Gaynor Kavanaugh (2000: 185) Hafıza ve Müze isimli kitabında, rüya mekânlarının iç ve dış deneyimlerimizin kaynaştığı nokta olduğunu savunur. Müze ziyareti sırasında, bellek deneyiminin yaşandığı anla birbirinden farklı olmayı bırakır, ancak tek bir deneyimde birleşir ve mekânı yaşarken, nesnelerin çağrıştırdıkları, birbirinden farklılaşır. Belki bir şarkı çağrıştırır, belki de bir çocuklu anısını… Müze deneyimi hayal gücü, duyguları, hayati bileşenleri olarak duyular (Kavanaugh, 2000). Turist bakışıyla ilk kez yaşanılacak olan kent deneyimi, hafıza depoları müzelerde gerçekleşir. Kent belleğine dair tarihi, kültürel birikimlerin depolandığı bu mekânlar, izleyicilere hayali zamansal deneyim yaşatır.

2.5. Çatalca Mübadele Müzesi

2001 yılında kurulan Lozan Mübadilleri Vakfı tarafından yapılan girişimler sonucunda Çatalca'da 2010 yılında açılmıştır. Türkiye'nin ilk göç temalı müzesi olma unvanın taşıyan yapının tarihinde de mübadele izleri barınmaktadır. Kent merkezinde olan yapı (Şekil 1.), tarihinde birçok el değiştirirken işlevsel olarak da değişikliğe uğramıştır.

Şekil 1. Çatalca Mübadele Müzesi (Burak Savçın arşivi, 2022)

Mübadele öncesinde eski bir Rum tavernası olduğu bilinmektedir. Mübadele sonrası, taverna ve sonrasında hazineye devrolan bina, dikiş kurs yeri olarak çalıştıktan sonra el değiştirmiş ve en son varisler tarafından müze olması için Lozan Mübadilleri Vakfına devredilmiştir. (Mübadele Müzesi, 2012) Çatalca'ya yerleştirilen mübadillere ait el dokumaları, kumaşlar (Şekil 2.), enstrümanlar, günlük kullanım eşyaları (Şekil 3.), fotoğraflar (Şekil 5.) ve mübadeleye ait belgeler (Şekil 6.) gibi birçok eşyayı (Şekil 7.) ve anıyı barındıran mekânda (Şekil 8.), mübadele yolculukları da görsel dokümanlar eşliğinde anlatılmaktadır. Ülkemizin yakın tarihine ait olan mübadele, barındırdığı ayrılık hikâyeleriyle gelecek nesillere aktarılmak üzere hafıza depolarından biri olan mübadele müzesinde yer almaktadır.

Şekil 2. Çatalca Mübadele Müzesi, mübadillere ait eşyalar (Burak Savçın Arşivi, 2022).

Şekil 3.Çatalca Mübadele Müzesi, mübadillere ait eşyalar (Burak Savçın Arşivi, 2022).

Şekil 4. Çatalca Mübadele Müzesi, mübadillerin el işi örneği (Burak Savçın Arşivi, 2022).

Şekil 5. Çatalca Mübadele Müzesi, aile hikayeleri (Burak Savçın Arşivi, 2022).

Şekil 6. Çatalca Mübadele Müzesi, mübadillere ait belgeler (Burak Savçın Arşivi, 2022).

Şekil 7. Çatalca Mübadele Müzesi, iç mekândan görünüm (Burak Savçın Arşivi, 2022).

Şekil 8. Çatalca Mübadele Müzesi, iç mekândan görünüm (Burak Savçın Arşivi, 2022).

2.6. Kafkasya Cephesi Harp Müzesi

18. ve 19 Yüzyıllarda Kars şehrinin korunması amacıyla inşa edilen tabyalar bugün Kars'ın Kafkasya Cephesi Harp Müzesine dönüştürülmüştür. 1803 yılında II. Selim tarafından inşa ettirilen tabyalardan biri olan Kanlı Tabya (Şekil 9.), ismini 1828 yılında Ruslar tarafından gerçekleştirilen gece baskınında askerlerin tamamının şehit edilmesi sebebiyle almıştır (Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi, 2022). Günümüze kadar mimari özellikleri kaybolmadan gelen yapı bugün bünyesinde barındırdığı diaromalarla (Şekil 10.), (Şekil 11.), (Şekil 12.) müze ziyaretine gelen izleyicilerin zamanda yolculuk yapıp anı yaşamaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Şekil 9. Kafkas Cephesi Harp Müzesi (Burak Savçın Arşivi, 2020).

Şekil 10. Kafkas Cephesi Harp Müzesi**,** Diaroma 1 (Burak Savçın Arşivi, 2020).

Şekil 11. Kafkas Cephesi Harp Müzesi, Diaroma 2 (Burak Savçın Arşivi, 2020).

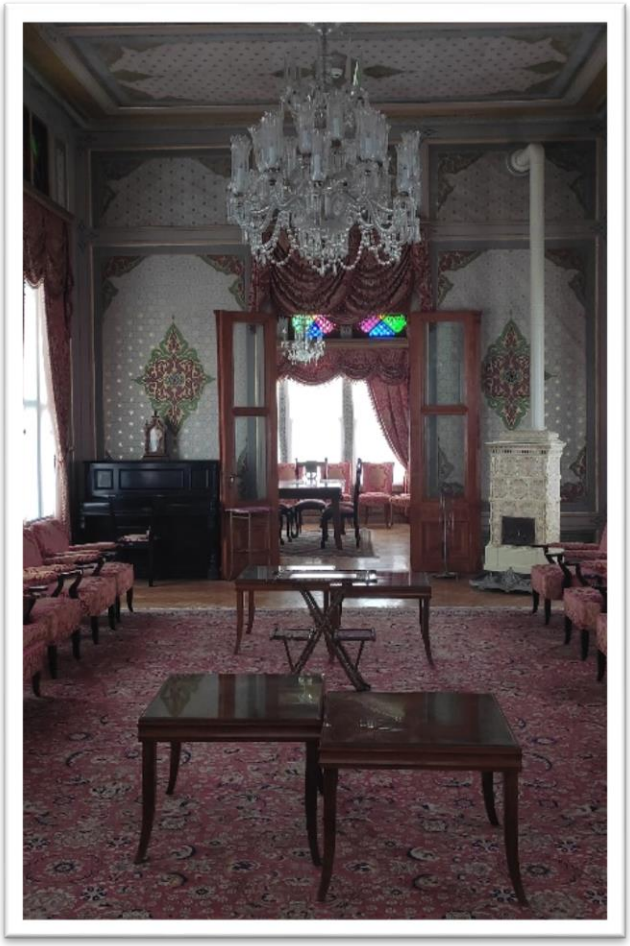
Şekil 12. Kafkas Cephesi Harp Müzesi, Diaroma 3 (Burak Savçın Arşivi, 2020).

2.7. Kaiser II. Wilhelm Köşkü

Bugün Kocaeli'nin Hereke ilçesinde deniz kenarında bulunan köşk (Şekil 13.) aynı zamanda çivisiz köşk olarak da bilinmektedir. İlk prefabrik olan bu köşk, 1884 yılında Alman İmparatoru Kaiser II. Wilheilm'in ziyareti için yapılmıştır. Hereke ipek halılarının kendine has gerek motif ve ilmek sayısının fazlalığı nedeniyle yapmış olduğu ün dünya çapındadır. Alman İmparatoru ve konuklarının bu halının üretim yerlerini ziyaret etme isteği sebebiyle, II Abdülhamid'in emriyle köşk üç hafta boyunca Yıldız Sarayında tamamlanıp, bir günde de Hereke'ye montajı yapılmıştır (Kaiser II.Wilhelm Köşkü, 2022). Hereke denildiği zaman akla ilk gelen tarihi mekânlardan biridir. Kaiser II.Wilhelm köşkü (Şekil 14). Kocaeli'nde ilk Endüstrileşme 1843 yılında, Hereke Halı ve İpek Dokuma Fabrikasının açılmasıyla başlar (Hereke Halı ve İpek Dokuma Fabrikası, 2017). Kent kimliğine dair olan mekânlar, dokuma fabrikası Roma İmparatorluğu döneminde inşa edilmiş olan Hereke Kalesi (Hereke Kalesi, 2022) ve Kaiser Wilhelm Köşküyle beraber Hereke halıları ve ipek dokumacılığı, kent kültürüne dikkate değer katkıları olan kültürel varlıklardır.

Şekil 13. Kaiser II.Wilhelm Köşkü, Hereke (Burak Savçın Arşivi, 2022).

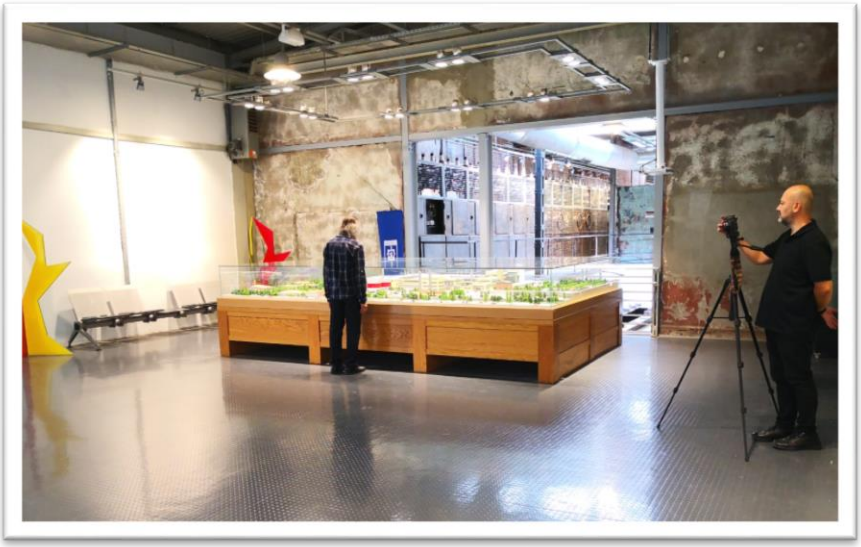
Şekil 14. Kaiser II.Wilhelm Köşkü, Hereke (Burak Savçın Arşivi, 2022).

2.8. SEKA Mehmet Ali Kâğıtçı Müzesi

İzmit, SEKA Kâğıt Fabrikası, bugün ki adıyla SEKA Mehmet Ali Kâğıtçı Müzesi (Şekil 15), (Şekil 16) Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik kalkınma politikaları kapsamında gerçekleştirilen ilk kâğıt fabrikasıdır. Ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan sanayi, bünyesinde, kâğıt, karton, gazete kâğıdı, sigara kâğıdı gibi her türlü kâğıdı 2005 yılına kadar üretmiştir. 2016 yılında Dünya'nın en büyük kâğıt müzesi olarak kente yeniden kazandırılmıştır.

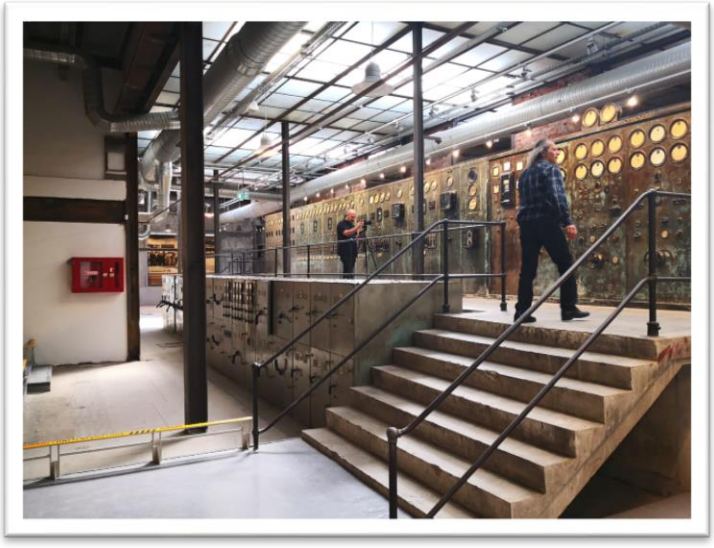

Şekil 15. SEKA Mehmet Ali Kâğıtçı, İzmit.

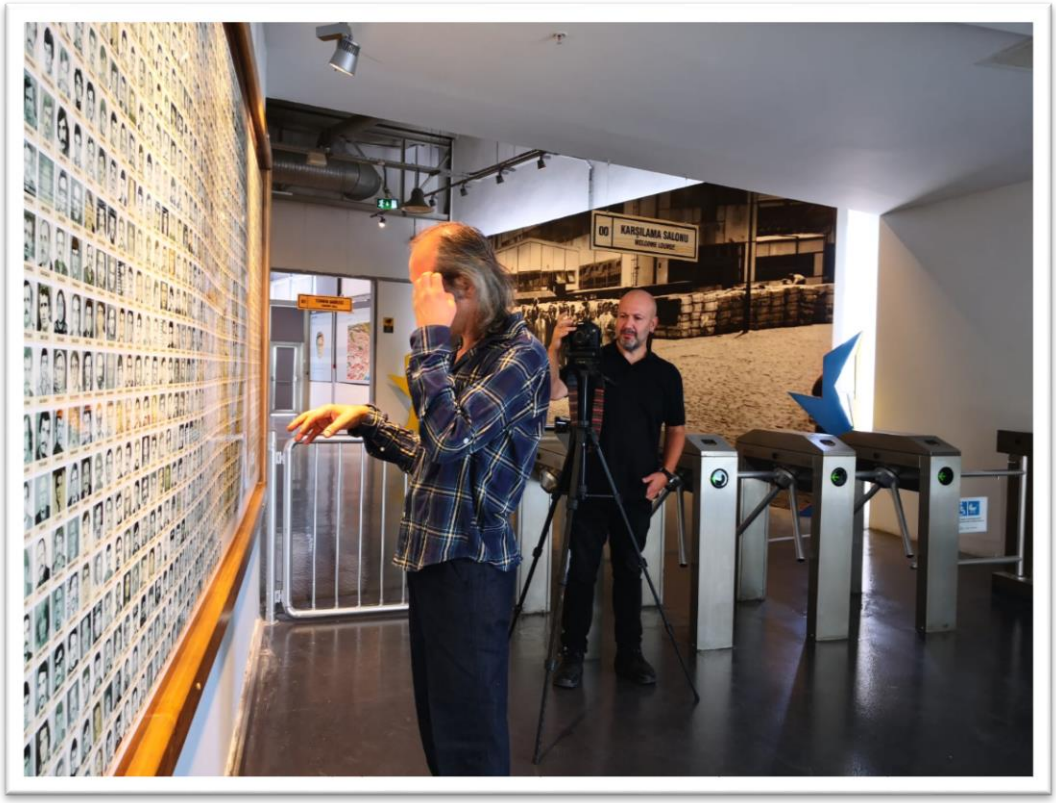

Şekil 16. SEKA Mehmet Ali Kâğıtçı Müzesi, İzmit (Burak Savçın Arşivi, 2021).

Mehmet Ali Bey kimyager olarak gittiği Almanya'da kâğıt üretimine dair aldığı eğitim ve çalışmalarla birlikte 1926 yılında Fransa'da, bir kâğıt fabrikasında işçi olarak çalıştıktan bir yıl sonra kâğıt mühendisi ünvanlıyla vatana dönüş yapar. Ülkede kâğıt fabrikasının kurulmasına dair birçok çalışma yapan Mehmet Ali Bey, 1932 yılında İş Bankası müdürü Celal Bayar'ın kararıyla yapmış olduğu çalışmalarının sonucunu alır. 1933 yılında birinci beş yıllık sanayi planında olan fabrika, 1934 yılında başbakan İsmet İnönü tarafından İzmit Kâğıt ve Karton Fabrikası olarak temelleri atılır (Yılmaz Genç S., 2021). Coğrafi konum olarak kara, deniz ve demiryolunun yakınına kurulan fabrika (Köse B., 2018, s. :83), üretilen her türlü kâğıdın ulaşım araçları vasıtasıyla ülkenin dört bir yanına ulaştırılması planlanmaktaydı. Aynı yıl soyadı kanununun çıkmasıyla birlikte Mehmet Ali Bey, Kâğıt mühendisi olarak 'Kâğıtçı' soyadını almıştır. 1936 yılında ilk üretimini yapan fabrika, 1941 yılında görev değişikliği yapılan Mehmet Ali Kâğıtçı'nın ardından, 1955 yılında alınan kararla SEKA Selüloz ve Kâğıt Fabrikası ismiyle 2005 yılına kadar üretime devam etmiştir. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme projesi olan sanayide yalnızca üretim yapılmamaktaydı. Sosyal aktiviteleri, eğitim ve sinema, tiyatro, konser, radyo, spor etkinlikler gibi sosyo-kültürel alanda da İzmit yaşamında önemli bir faktör oluşturmuştur (Ay F., Güney M.E., & Ecemiş Kılıç S., 2022, s. :332). Bugün altmış dokuz yıllık üretim sürecinde Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüz Türkiye'sinin ve İzmit kent belleğinin sembolü haline gelmiş bir örnek bellek deposudur (Şekil 17).

Şekil 17. SEKA Mehmet Ali Kâğıtçı Müzesi, İzmit (Burak Savçın Arşivi, 2021).

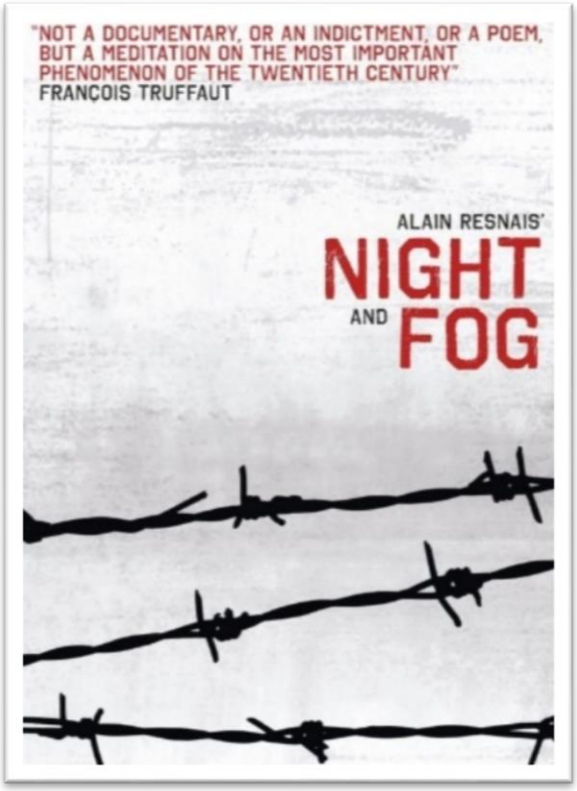
Şekil 18. SEKA Mehmet Ali Kağıtçı Müzesi, (Burak Savçın Arşivi, 2021).

3. SİNEMADA MÜZE VE BELLEK İLE İLGİLİ FİLMLER

3.1. 'Gece ve Sis' Filmine Bakış

3.1.1. Filmin künyesi

Filmin İsmi: Night and Fog (Gece ve Sis)
Yapım Yılı: 1956
Süre:33dk
Tür: Belgesel, Tarih, Kısa Metraj
Yönetmen: Alain Resnais
Senarist: Jean Cayrol
Oyuncular: Adolf Hitler, Heinrich Himmler, Michel Bouquet, Reinhard Heydrich

Şekil 19. Night and Fog 1956 Film Afişi

3.1.2. Filmin özeti

1956 yılında Cannes film festivalinde beklenmedik bir olay yaşandı. Bu bir skandaldı. Avrupa basınında iki yıl sürecek olan bir skandal… Holokost üzerine otuz iki dakikalık belgesel Alain Resnais'e ait olan Gece ve Sis filmiydi. Almanya'da protestolara sebep olan film, Alman dışişleri bakanlığı tarafından Alman düşmanlığını kışkırtmak sebebiyle şikâyet edildi. Bu gergin ortamda yaşanılan zincirleme olaylar dizisi sonucu film festivalden çıkarıldı. Alman dışişleri bakanlığı, diğer Avrupa ülkelerinin protestolarına tepkisini önceden tahmin ederken, Almanya'daki tepki gerçekten beklenmedikti. Gece ve Sis, çok çeşitli konular için bir çekişme alanı haline geldi. Aylar içinde Almanya'daki büyük şehirlerindeki film festivallerinde ve film kulüplerinde gösterildi. (Hebard, A.1997, 87). Belgesel filmin özeti:

Gece ve Sis filmi renkli görüntü ile başlar;

Elektrikli dikenli teller, boş tarlalar ve terk edilmiş gözetleme kuleleri. Belli ki bir askeriye veya esir kampı. (Şekil 20) Bu alan, II. Dünya Savaşı sırasında, Nazi Almanya'sının uyguladığı Holokost zamanında kullanılmış utanç mekânları. Renkli görüntü, 1956 yılında, savaş sonrası terk edilmiş şekilde. Kullanılmayan mekânlarda ortamı yabani otlar bürümüş, dikenli teller çürümüş ve paslanmış binalar yıpranmış bir haldedir. (Şekil 21-22)

Siyah-Beyaz görüntü;

1933 yılı döneminin gerçek çekilmiş belge görüntüleri. Nazi askerleri sokaklarda geçit yapmakta (Şekil 23). Ayrılıkçı ve aykırı fikirleri halka aktarırken bu lansman neticesinde toplama kamplarının inşa sürecini oluşturmakta. Bu yapılar birçok farklı mimari tarzda oluşturulur. Mimarlar tasarımı çıkışı olmayan bir alan olacak şekilde tasarlarlar. Halk olaylardan habersiz yaşarken, mekânların içlerini doldurma ve binalara işlev kazandırma vakti gelir. Avrupa'nın çeşitli yerlerinden tutuklu direnişçiler, ayrılıkçılar, Yahudi ve Slavlar, engelli ve Romanlar bu kamplara kapıları mühürlü trenlere balık istifi doldurulup götürülürler. İnsanlar temizlik bahanesiyle saçları kazınıp, numaralandırıp, damgalanıp, kimileri de gece ve sis sınıfına ayrılırlar. (Şekil 24) Kamp, adi suçlular, siyasi suçlular, SS Subayları ve komutanlardan oluşan bir idare kadrosundan oluşmuştur. Mahkûmlar ise sıranın kendilerine geleceği anı bekleyerek korku, endişe içinde çalışma kamplarında insanlık dışı şartlarda çalıştırılmaktalar (Şekil 25). Çalışma alanları, yedikleri yetersiz yiyecekler, tuvaletler (Şekil 26) ve yetimhaneler. Şartlara dayanamayıp hastalananları götürdükleri hastane (Şekil 27), sadece görüntüden ibaret bir ölüm tuzağı. Sahte ilaçlarla insanları zehirledikleri ve çeşitli tıbbi deneylerde kullandıkları bir mekân. Tüm bu esaretin sonu toplu katliamlar olacaktır. Elle öldürmek zaman aldığından gaz odalarına yollanırlar (Şekil 28). Sonrasında cesetler fırınlarda yakılır (Şekil 29).

Renkli görüntü;

1956 yılı. Terk edilmiş bir esir kampı. İşlevini yitirmiş ve 9 milyon insanın sonunu getiren mekân artık kullanılmıyor fakat anıları ve korkuları hala canlı…

Şekil 20. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 21. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 22. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 23. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 24. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 25. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 26. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 27. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 28. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 29. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Polonya'da Naziler tarafından "Auschwitz" kasabası kurulan Avrupa'daki toplama kampları içerisinde en büyük olan kamptı. 'Ölüm Kampı' olarak da bilinen bu mekânda, yük trenleriyle Avrupa'nın dört bir tarafından gelen bir milyondan fazla insan öldürülmüş, savaş sonrası kampta yalnızca iki yüz bin civarında insan hayatta kalabilmiştir. Ölüm Kampında yalnızca katliamlar gerçekleştirilmiyor, insanlar korkunç deneylere de maruz kalıyorlardı. Bugün, orada yaşanan vahşetleri hatırlamak için bir anıt ve müze olarak halka açıktır (Şekil 30),(Auschwitz Concentration Camp, 2020). Filmde, eski ve görüntülerin art arda sıralanmasıyla, zaman sürecinde eski ile yeninin çatışması sağlanmaya çalışılmıştır. Deleuze'ye göre (2021:253) Bellek, geçmişe ait olan tabakalar halinde bulunan anılara sahip olunanın değil, devinim halinde edinilen gerçekliğin katmanlarıyla, geçmişin tabakalarının karşılaşıp, şimdiki zamanda çatışmasıdır. Bu çatışma karşısında izleyici karşılaşılan travmatik olaylarla ilgili sorgulama sürecine girer.

Şekil 30. Auschwitz-Birkenau Müzesi

Şekil 31. Night and Fog (Resnais, 1956)

Orijinal arşiv görüntüleri

Post-travma, disiplinlerarasılık içerisinde sinemadaki yaklaşımı olan "post-travmatik sinema" 1960 sonları 1970 yılların başlarındaki Amerikan filmleri bağlamında, Vietnam savaşı deneyimi üzerineydi. Bu döneme ait filmler, travma sonrası döngü olarak isimlendirilmişti (Keathley, C. 2004, 293). Terim olarak, Post-travma, travmaya sebep olan savaş, katliam, tecavüz, doğal afet veya kaza gibi yaşanan olaylar sonrası bireylerde karşılaşılan bir kaygı bozukluğudur ve 1970 yılında Vietnam savaşı sonrası askerlerde görülen bir rahatsızlıktır. Bu rahatsızlık, travmatik kişilerde günlük yaşantı içerisinde, olayların rüyalarda yeniden yaşanmasına, hatta olayları çağrıştıran durumlardan kaçınma durumlarıyla karşı karşıya gelmelerine sebep olur (Travma sonrası Stress Bozukluğu, 2022). 70'li yıllardan sonra çekilen yalnızca Vietnam savaşını konu edinmeyen, aynı zamanda Holokost gibi toplumsal travmaya sebep olan, yeni ve eski filmler de posttravmatik sinemaya dâhil olmuştur.

Filozof olan Henri Bergson 1896 yılında beden ve zihin ilişkisi üzerine kitap yazmıştır. Kitapta, algının ve belleğin birbiriyle olan ilişkisini yıllarca süren çalışma sonucu ortaya çıkarmıştır (Henri Bergson, 2022). Bergson, Matter and Memory (1991) isimli kitabında insan belleğinin çalışma disiplininden bahseder. Beyin, bir organ olarak adlandırılan aygıttır ve algıda o özel aygıt tarafından sabit bir noktadan alınan şeylerin fotografik görüntüsünün beyinde bilinmeyen bazı kimyasallar tarafından geliştirilen zihinsel detaylandırma sürecidir. Dolayısıyla geçmiş hem motor mekanizmalarda hem de bağımsız hatıralarda iki farklı biçimde varlığını sürdürür ve bellek pratik olarak geçmiş deneyimi şimdiki zaman için kullanır (Bergson, H. 1991:77). Hatırlamanın bireyden

kitleye biçimi farklı değildi. Çünkü bireyler, aileleri, aileler, toplulukları, topluluklar, toplumları, toplumlar, kitleleri oluşturur. Toplumsal hafızayı tetikleyecek her bir çağrışım bireylerde gerçekleşir. Deleuze, Henri Bergson'un Matter and Memory'de dile getirdiği hareket ve zaman kavramlarını ödünç alır, imgeler ve işaretler tipolojisi geliştirir ve bunları sinema tarihine uygular. Ancak, Deleuze'ün, Bergson aracılığıyla duyusal motor şemasındaki üç temel şeyi gözden geçirmek gerekir. Algı-İmge, Duyumlanım-İmge, Eylem-İmge. Bu üç bileşen Kuleşov efektiyle de benzerlik gösterir. 1) Bakan bir insan görürüz. 2) Neye baktığını görürüz (algı-imge) .3) Tepkisini görürüz (sevgi-imgesi); ve bu tepki onu bir şeyler yapmaya yönlendirdiğini görürüz (eylem-imaj) (Keathley, C. 2004, 293-294).

Deleuze'a (2004:150) göre Gece ve Sis belgeselinin izleyici üzerinde etki bırakmasının sebebi Resnais'in, Nazi kamplarının şeytani organizasyonunun, zihinsel işlevlerini, nesneler (Şekil 33) ve kurbanlar (Şekil 32) vasıtasıyla göstermesinden kaynaklanmaktadır. Nazi kamplarında, insanlar üzerinde yapılmış olan deneyler çok acımasızdı. Kurban ettikleri insanların saçlarından kumaş, kemiklerinden gübre, cesetlerinden sabun, derilerinden de kâğıt yapılmıştı ve Resnais filminde Deleuze'un bahsettiği şeytani organizasyonu açıkça göstermektedir.

Şekil 32. Night and Fog, saçlardan yapılmış kumaşlar (Resnais, 1956).

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 33. Night and Fog, kadın saçları (Resnais, 1956).

Orijinal arşiv görüntüleri

3.2. ‘Hiroşima Sevgilim’ Filmine Bakış

3.2.1. Filmin künyesi

Şekil 34. Hiroşima Sevgilim, 1959 Film Afişi

Filmin İsmi: Hiroşima Sevgilim/

Hiroshima Mon Amour

Süre:1s 30dk

Tür: Dram

Yönetmen: Alain Resnais

Senarist: Marguerite Duras

Oyuncular: Emmanuelle Riva,

Eiji Okada

3.2.2. Filmin konusu

Film çekimi için Hiroşima'ya gelen Fransız aktristin tanıştığı Japon mühendisle yaşadığı kısa süreli aşk hikâyesidir.

3.2.3. Filmin özeti

Alain Resnais'e atom bombasından on iki yıl sonra Hiroşima şehri hakkında bir belgesel yapması istendi. Aylarca çekim yapan Resnais, Hiroşima için belgesel filmin uygun olmadığını söyledi ve çekimleri durdurdu. Çünkü Hiroşima'daki tahribat öyle büyüktü ki film olarak da sınırlarını fazlasıyla aşmıştı ve izleyici tarafından Hiroşima'da yaşananların tam olarak algılanması çok zordu. Dolayısıyla Fransız Yeni Dalga sinema aracılığıyla özgün bir dil kullanarak tarihsel travmayı yeniden inşa etmenin yoluna başvurdu. Marguerite Duras tarafından yazılan ve Alain Resnais tarafından yönetilen Hiroshima mon amour (1959)(Şekil 34), travmatik olayların filmsel temsiliyle ilişkili olarak bellek, matem ve tanıklığın etkilerini araştırmaktadır (French, S.2008:1).

Özet olarak, iki çıplak bedenin yaşadığı aşk üzerinden bir kentin acı dolu hikâyesi anlatılmaya başlanır. Birbirine kontrast iki duygu. Hiroşima'ya film çekimi için gelen Fransız aktris, tanıştığı Japon mühendisle aşk yaşarlar. Her ikisi de mutlu evlilikleri olan bireylerdir. Hem aşk hem de büyük bir acıdır, Hiroşima…1946 yılında ikinci dünya savaşının sonunu getiren atom bombası bir kente ölüm ve acı getirirken, Dünya'nın başka bir yerinde aynı savaşın içerisinde büyük acı ve ölüm yaşayan halklara da savaşın sonunu getiren bu bomba da sevinçle karşılanır… '*Hiroşima'da hiçbir şey görmedin…*' '*Hiroşima'da dört kez müzeyi gördüm* (Şekil 35), (Şekil 36).' Bellek deposu, otobiyografik belleği harekete geçirmiştir. '*Hiroşima'da mı? Hangi müze*?' '*Hiroşima'daki müzede tam dört kere dolaşan insanları gördüm* (Şekil 37)'. Savaş zamanı düşman olan fakat aradan geçen on üç yıl sonra aşk yaşayan, iki ülkenin vatandaşları tarafından söylenir bu replikler. İzleyici birbirine kontrast olan aşk ve acıyı Hiroşima'da açılan müzede sergilenen fotoğraflar, posterler, maketler, eşyalar üzerinden yaşar. '*Hiroşima'da dört defa müzeyi dolaşan insanları gördüm. Maketleri inceleyen insanları… Aslına uygun maketler. Başka ne vardı? Başka ne vardı? Başka ne vardı? Tam dört kere bende Hiroşima'da insanları seyrettim* (Şekil 38). *Bende onlar gibi düşünceli bir yüzle demirlere baktım* (Şekil 39). *Yanmış demirlere, biçimini yitirmiş*

demirlere (Şekil 40), *et kadar savunmasız hale gelmiş demirler. Taşlaşmış şişe kapağı yığınları gördüm* (Şekil 41), *insan derileri sallanan. Hala o ilk acıyı taşıyan. Sahibi tam olarak bilinmeyen uyuyan kafalarından dökülmüş saçlar. Filmler tümüyle gerçekti. Bu görüntüler turistleri ağlatıyordu. Hiç sönmeyen yangınların karşısında turistler ne yapabilirdi?*' Hiroşima'da savaş sonrası açılan bu müzeyi ziyaret eden bir turist tarafından saf edilen bu sözler yaşamadan da müzede sergilenen veriler sayesinde '*Hiroşima'da her şeyi gördüm*' dediğini duyarız.

Hiroşima'da her şeyi gördüğünü söyleyen aktris savaşı en yakından yaşayanlardan birisidir aslında. Kent belleğinin bir parçası olan Hiroşima'daki Barış Anı Müzesi'ni gezerken, yavaş yavaş II. Dünya savaşı sırasında Nevers'te Alman Nazi subayıyla yaşadığı aşkı da anımsar. Yaşadığı bu büyük aşk Nazi subayının öldürülmesiyle son bulur fakat kadını derinden sarsar. Kimseye anlatmadığı anısını Japon sevgisiyle paylaşır. Hiroşima sokaklarında devam eden aşk hikâyesi bir otel odasında aktris Kadın'ın, Japon mühendisin birbirlerine söyledikleri şu sözlerle son bulur.

'*Hiroşima senin adın'.*

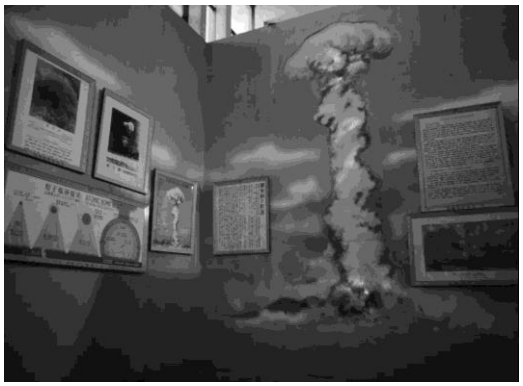
Senin adın da Nevers'.

Şekil 35. Hiroşima Sevgilim

(Resnais, 1959).

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 36. Hiroşima Sevgilim

(Resnais, 1959).

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 37. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959).**Şekil 38.**Hiroşima Sevgilim(Resnais, 1959).

Orijinal arşiv görüntüleri Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 39. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959).

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 40. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959).

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 41. Hiroşima Sevgilim (Resnais, 1959).

Orijinal arşiv görüntüleri

Alain Resnais'in ilk uzun metraj filmi olan Hiroşima Mon Amour ile Hiroşima bombalamalarına karşı alternatif bir yaklaşım seçti. Bireysel bir travma deneyimine odaklanırken, atom bombasıyla oluşan kısmi hafızayı birleştirecek Hiroşima şehrinde kurgusal bir anlatı seti oluşturmaya karar verdi. Film, Resnais'in Hiroşima'da çektiği kısa görüntüleri içerecek, ancak görüntülerinin atom yıkımının gerçekliğini açıklayabileceği fikrine meydan okuyacaktı (French, S.2008:2).

'Hiroşima'da her şeyi gördüm…'

'Hayır, Hiroşima'da sen hiçbir şey görmedin…'

O halde filmin başındaki küller hem Hiroşima'nın atom bombasını metaforize edecek hem de Nazi soykırımı sırasında krematoryumun küllerinin izini taşıyacaktır. Resnais'in burada tasavvur ettiği şiirsel imge, düşünceye açıkça tanımlanabilir herhangi bir 'gerçeğe' gönderme yapmak anlamına gelmez ve yine de duygulanımsal olarak

bombanın, Holokost ve imkânsız geçmiş anıların ağırlığını taşır (Kaplan, B. A.2021: 836).

Hiroşima'ya atom bombası atıldığı gün 10.000 derecelik ısının yayılmasıyla 8 saniye 200.000 kişinin öldüğü ve 80.000 yaralının vardır. Kent belleğini Hiroşima Barış Anı Müzesi oluşturmaktadır. Hiroşima yalnızca bir kentin belleğine sahip değildir. Aynı zamanda II. Dünya Savaşı'nın sembollerinden biri olan müze (Şekil 42), dünya tarihinin de bir kesitini oluşturmaktadır.

Şekil 42. Hiroşima Barış Anı Müzesi, Hiroşima

3.3. 'Dünyanın Tüm Hafızası' Filmine Bakış

3.3.1. Filmin künyesi

Filmin İsmi: Dünyanın Tüm Hafızası / Toute la mémoire du monde
Süre:21dk
Tür: Belgesel
Yönetmen: Alain Resnais
Senarist: Rémo Forlani

Şekil 43. Dünyanın Tüm Hafızası, 1956 Film Afişi

3.3.2. Filmin konusu

İnsan belleği ile ilişkilendirilen Fransız Milli Kütüphanesi üzerine yapılmış belgesel sinemadır.

3.3.3. Filmin özeti

Alain Renais denildiği zaman yalnızca 'Fransız Yeni Dalga' akla gelmez. Sinema ve bellek ilişkisi üzerine gösterdiği sanat pratiğidir. Biçimsel olarak geçmişte tartışmaların merkezinde olan sinemanın anlatım gücünün farkındalığıyla eserlerini oluşturur. Sinema tarihinde daha önce hiç görülmemiş Felsefe sinemasının da mucidi olan Resnais, çalışma arkadaşlarıyla birlikte sinema ve felsefe arasındaki birlikteliği sağlayan yaratıcı bir yönetmendir de (Deleuze, G.2004:255). Geçmiş ve anın bellekteki karşılaşması kısmen bir düello gibidir. Karşı karşıya gelen anılar karşısında bireyler sorgulamaya giderler. Bu düelloyu Renais'in Hiroşima Sevgilim filminde gördüğümüz gibi Dünya'nın Tüm Hafızası (Şekil 43) belgeselinde de görürüz. Bir bellek deposu ki insanın belleğiyle neredeyse biçimsel olarak paralellik gösterirken aynı zamanda kitle belleğinin de deposu görevini görür. Beyin de öyledir. Karanlık bir depo ve içinde saklı tutulan bilgiler, anılar (Şekil 44) Fransa Ulusal Kütüphanesinde, biçimsel olarak kitapların, rafların, merdivenlerin, asansör, taşıma arabaların ve koridorların bir belleğin unsularıdır (Şekil 45). Asansörle beynin katmanlarına ulaşır gibi yolumuza devam ederken, mekân içerisindeki kubbeler de tıpkı beynin kıvrımlarını çağrıştırır (Şekil 46). Bu yaklaşımla Resnais'e göre, onu ilgilendiren asıl şey beyindir ve beyin de dünyadır, dünyanın belleği de beyindir (Deleuze, G.2004:151). Bellek mekânı olan kütüphane tüm dünyanın hafıza deposudur.

Şekil 44. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956).

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 45. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956).

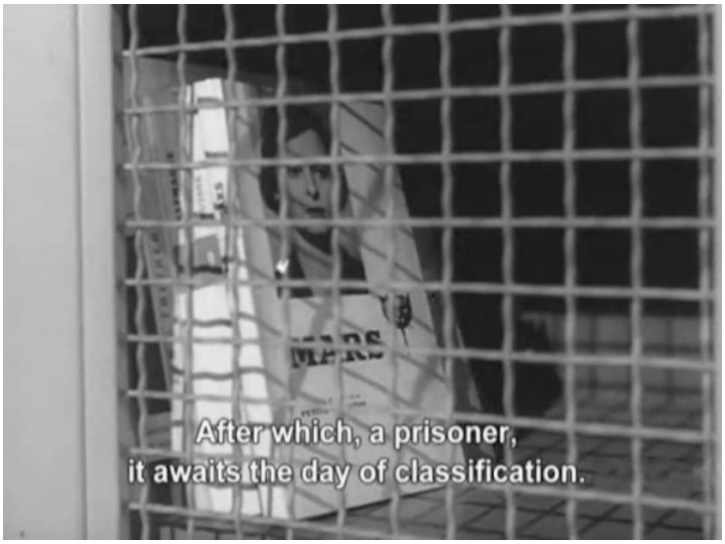
Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 46. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956).

Orijinal arşiv görüntüleri

Buna karşılık, Dünyanın Tüm Hafızası Belgeselinde de Ulusal Kütüphanede hapsedilen kitaplar, sanki insandır (Ungar, S. 2012: 66). Kitapları insana benzetirken, onlardan birer esir gibi bahseder. '*Paris'te sözler Ulusal Kütüphanede hapsedildi'*. *'Bir kez etiketlendiğinde, kitap herhangi bir aramadan kaçamaz.'* Resnais, Gece ve Sis'te dövmelerin, defter girişlerinin nasıl yapıldığını göstermiş ve toplama kampı mahkumlarını numaralı nesnelere indirmişti (Ungar, S. 2012: 66). Ulusal Kütüphanede bu yaklaşım ara ara ve filmin sonuna kadar devam eder. Ve *'Orada tüm kitaplar eşit. Tümü, Tanrı'nın insana gösterdiği kadar hassas ilgi gösterdi'.* Der. Kütüphanede bulunan kitapların esaretlerini de görsel olarak hissettirir izleyiciye *'Bundan sonra bir mahkûm, sınıflandırma gününü bekliyor'*(Şekil 47). Resnais, Gece ve Sis filminin o kadar etkisi altındadır ki, karanlık bir mekân içerisinde üniformasıyla gardiyanı çağrıştıran kütüphane görevlisi gizlice gözetler gibi ansızın izleyicinin karşısına çıkar (Şekil 48). Dolayısıyla çağrışımlarla aynı etkiyi yaratmaya çalışır.

Şekil 47. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956).

Orijinal arşiv görüntüleri

Şekil 48. Dünyanın Tüm Hafızası (Resnais, 1956).

Orijinal arşiv görüntüleri

Zaman ve İmge kitabında şöyle bir tespitte bulunur. *'Godard bedenin bir sinemasını kurar, Resnais ise beynin bir sinemasını, fakat bunların biri diğerinden daha soyuttur veya daha somut değildir*.' Deleuze G (2021: 249).

4. ‘SİLÜET’ FİLMİ

4.1. ‘Silüet’ Hikâye

Altmışlı yaşlarında olan bir adam, SEKA kâğıt Müzesini gezmeye gider. Kâğıt Fabrikası yerini müzeye bırakmıştır. O, orada yıllarca çalışıp, emekli olup, adını müzenin hizmet verenler listesine sokmuş bir kişidir. Bir zamanlar, işçi olarak çalıştığı müze içinde gezmeye başlar. Müzenin çalışma alanlarını gezerken, birden kendi suretini, fabrikada çalışırken görür ve çok şaşırır. Hayal gördüğünü zannedip sureti, yakalamaya çalışır. Çalışma alanlarından başlayan kovalamaca, müzenin çıkışına kadar sürer.

4.2. ‘Silüet’ Sinopsis

Altmışlı yaşlarının başında, SEKA Kâğıt Fabrikasından emekli olmuş bir adam, günün ilk saatlerinde merdivenlerden inip SEKA Kâğıt Müzesi binasına doğru yürümektedir. Müzenin giriş turnikelerinden içeri girer girmez farklılığı hisseder. Yeni ve bambaşka alanı tanımaya ve eski günlerindeki halini hatırlamaya çalışarak gezinmeye devam eder. Müzede, Fabrikanın eski çalışanlarının olduğu panonun önünde durup bir süre bakınır ve müze içlerine doğru gezinmeye devam eder. Fabrika ve müzeyi kapsayan büyük bir maketin önünde bakınırken, karşı alanda, elektrik panolarının olduğu kısımdaki bir çalışan dikkatini çeker. Orada gördüğü kişi, adamın çalıştığı dönemlerdeki halidir. Şaşkınlıkla silüetin bulunduğu alana doğru koşarak onu yakalamaya çalışır. Fakat silüet kaybolmuştur. Panoların arasında aramaya devam eder. Müzede hamur tankının bulunduğu alanı fark eder ve o kısma doğru ilerler. Tankın kapısından girer ve silüeti orada çalışırken tekrar görür. Tam ona doğru ilerlerken silüet tekrar kaybolur. O alanda çıkıp yüksek bir noktadan aramaya karar verir ve merdivenlerden yukarı doğru müzenin üst katına doğru çıkarak her tarafı gören bir noktadan mekâna bakar. O esnada elinde bisikletiyle makinelerin arasında yürümekte olan silüetini tekrar görür. Onu yakalayabilmek için aşağı inip makinelerin arasında ararken kendini müzenin çıkış turnikelerinin olduğu bölgede bulur. Çıkar…

4.3. ‘Silüet’ Tretman

Dış. Sokak Merdivenleri – Gündüz

Adam, günün ilk saatlerinde üst geçidin merdivenlerden iner.

Müze binasının ön bahçesinde, oynayan çocukların yanından geçer.

“SEKA Kâğıt Fabrikası Müzesi’nin giriş kapısına doğru yürür.

İç. Müze Giriş Fuayesi – Gündüz

Müzenin giriş turnikelerinden içeri girer girmez ortama sanki ilk kez gelmiş gibi bakakalır. Adam, atmışlı yaşlarında zamanında SEKA Kâğıt Fabrikası’nda çalışmış ve emekli olmuş bir kişidir. Mekânda yıllarca çalışmış olmasına rağmen, müze haline adapte olmaya çalışmaktadır. Dönüşmüş alanı tanımaya ve eski günlerindeki halini hatırlamaya çalışarak gezinmeye devam eder. Fabrikanın eski çalışanlarının olduğu panonun önünde durup bir süre eski dostlarını, belki kendi adını arar gibi bir süre bakınır.

İç. Müze İçi – Gündüz

Giriş Turnikelerinden geçip, fabrika ve müzeyi kapsayan büyük bir maketin bulunduğu alana gelir. Bu alan, fabrikanın elektrik panolarına bakan bir yerde ve çevresinde dolaşmaya uygun büyüklükte bir maketin bulunduğu bir alandır. Maket, fabrika ve şimdiki müzenin konumunu göstermek üzere tasarlanmış bir makettir. Adam maketi incelerken eski elektrik panolarında çalışmakta olan bir kişiyi görür. Dikkatli baktığında o çalışan kişinin “kendisi” olduğunu fark eder. Fabrikada çalıştığı dönemlerdeki halini görmektedir. O bölgeden hızla silüetin bulunduğu alana doğru koşar. Müze haline getirilmiş eski makinaların yanından geçer ve panoların bulunduğu ve az önce silüetini gördüğü kişinin bulunduğu alana ulaşır. Fakat silüetin orada değildir. O alanda bulamayınca aramaya devam eder. Müzede dolaşırken, hamur makinasının bulunduğu alanı fark eder ve koşarak o alana girer. Silüetin karşısındadır. Şaşkınlıkla ona doğru küçük adımlarla ilerler. O esnada silüetin Hamur Makinasının pervanesiyle uğraşmaktadır. Adam ona doğru ilerleyince tekrar kaybolur. İçeri girer ve silüetin karşısındadır. Tam ulaşmak için hamle yaptığı esnada tekrar kaybolur. Koşar adımlarla yukarıdan gözlemleyebilmek için merdivenlere doğru yönlenir. Üst kata çıkar. Balkon

alanından tüm mekânı gözleyerek arar. O sırada silüetin elinde bisikletle makinaların olduğu bölümde ilerlemektedir. Onu takibe devam eden adam arkada silüetin uzak mesafe önde bir süre daha ilerler ve kaybolur. Adam kendini çıkış turnikelerinin olduğu bölümde bulur.

Turnikelerden çıkar…

4.4. 'Silüet' Senaryo

1-DIŞ. SOKAK MERDİVENLERİ- GÜNDÜZ

Sabahın ilk saatlerinde Hamza müzeye giden merdivenlerden iner. Oyun oynayan çocukların yanından geçer.

Çekingen bir şekilde

Müzenin giriş kapısına doğru yürür.

2- İÇ. MÜZE GİRİŞ TURNİKELERİ – GÜNDÜZ

Giriş tribünlerini geçer. Müze girişinde bulunan eski resimlerden oluşan posterlere bakıp, içeri doğru yönlenir. Eski çalışanların olduğu panoyu görüp, yaklaşır.

Orada bulunan fotoğraflara göz atar ve fotoğrafların içerisinde kendi fotoğrafını bulur. Gençlik yıllarında çekilen fotoğrafına bakarken mutlu bir şekilde tebessüm ederek başını sallar. Sonra sağına doğru bakıp yürür.

3- İÇ. MÜZE MAKET BÖLÜMÜ – GÜNDÜZ

Müzenin maketinin bulunduğu alanı incelerken, karşısında bulunan elektrik panolarının olduğu bölüme doğru bakar.

Çok şaşırır. Gözlerine inanamaz şekilde,

Tekrar bakar…

4- İÇ. MÜZE ELEKTRİK PANOLARI – GÜNDÜZ

Adam, kendi silüetini, panonun önünde çalışırken görür.

Makine gürültüsü arasında

Silüet, çalışırken Hamza'nın baktığı yöne doğru bakar.

5- İÇ. MÜZE MAKET BÖLÜMÜ – GÜNDÜZ

Şaşkınlıkla,

Adam, gördüğü silüete doğru koşar.

6- İÇ. MÜZE İÇİ – GÜNDÜZ

Gördüğü silüeti kaçırmamak için,

Koşarak basamaklara yönlenir.

7- İÇ. MÜZE ELEKTRİK PANOLARI – GÜNDÜZ

Elektrik panolarına ulaştığında gördüğü silüet, orada yoktur.

8- İÇ. MÜZE İÇİ - KORİDOR – GÜNDÜZ

Hamur odasına doğru yürür. Kapısına yönlenir. Kapıdan içeriye girer.

9- İÇ. MÜZE İÇİ - HAMUR ODASI – GÜNDÜZ

Odadan içeriye adım atar. Bakındıktan sonra tekrar silüet çalışırken görür. Tam yanına gidecekken, kaybolduğunu fark eder. Odadan dışarı çıkar.

10- İÇ. MÜZE İÇİ - MERDİVENLER – GÜNDÜZ

Aramayı sürdürürken, yüksek bir yer arar. Merdivenleri görür ve yukarıya doğru koşar adımlarla çıkar.

11- İÇ. MÜZE İÇİ – ÜST BALKON – GÜNDÜZ

Yukarıdan tüm çalışma alanlarına bakan bir noktadan gözle aramaya devam eder.

Silüeti yukarıdan tekrar fark eder.

12- İÇ. MÜZE İÇİ – MAKİNALAR – GÜNDÜZ

Silüet elinde bisikletle mekân içinde dolaşmaktadır.

13- İÇ. MÜZE İÇİ – MAKİNALAR – GÜNDÜZ

Adam peşinden koşar adımlarla gider fakat

Müzenin çıkış noktasına kadar gelmiştir. Turnikelerden çıkar.

SON

4.5. 'Silüet' Çekim Senaryosu

Tablo 1. Silüet Çekim Senaryosu

NO	ZAMAN MEKÂN	ÇEKİM ÖLÇEĞİ	İÇERİK VE DİALOGLAR	SES VE MÜZİK	TEKNİK
1	**DIŞ-GÜN** Üst Geçit Merdivenleri	Genel Plan	Adam günün ilk saatlerinde merdivenlerden aşağı yavaş yavaş iner. Durur ve bakar. Yavaş adımlarla ilerlemeyi sürdürür.	Travelling Through Memories	18x135 mm Canon -Merdivenlerin alt kısmından yukarı doğru bakacak.
2	**DIŞ. GÜN** Seka Kâğıt Müzesi girişi	Genel Plan	Müzenin bahçesinde bir çocuk oynamaktadır. Adam ağır adımlarla oynayan çocuğun yanından geçerek müzeye doğru ilerler.	Travelling Through Memories	18x135 mm Canon -Geniş açıyla mekân girişini de görecek.
3	**İÇ. GÜN** Seka Kâğıt Müzesi Giriş Koridoru	Genel Plan	Adam Müzenin girişinden içeri girer ve şaşkınlıkla mekânı inceler.	Travelling Through Memories	18x135 mm Canon **-Geniş açıyla** Boy Plan görecek **-Detay İçin:** Bel Plan 35 mm f:1.4 Fujinon / Fujifilm

4	**İÇ. GÜN** Seka Kâğıt Müzesi Müze turnikelerine giden koridor	Genel Plan	Adam mekânda yavaş adımlarla yürürken eski dönemlerde çekilmiş bir fotoğrafın önünde bir süre durup inceler ve koridorda yürümeye devam eder.	Travelling Through Memories	18x135 mm Canon -Geniş açı -Boy plan
5	**İÇ. GÜN** Çalışanların bulunduğu pano önü.	Bel Plan	Eskiden fabrika çalışanlarının resimlerinin bulunduğu panoda kendi resmini arar.	Travelling Through Memories	70x200 mm f:2.8 Canon -Bel Plan
6	**İÇ – GÜN** Maket alanı	Genel Plan	Turnikelerden geçer. Büyük bir maketin olduğu alana gelir. Maketi incelemeye başlar.	Travelling Through Memories *Müzik sesi kesilir.*	18x135 mm Canon -Turnikelerden geçtikten sonra kamera Pan yaparak takip edecek.
7	**İÇ – GÜN** Elektrik Panoları	Genel Plan	Pan hareketiyle diğer mekâna geçilir. O sırada orada kendi silüeti işçi tulumlarıyla çalışmaktadır.	*Diğer mekâna geçildiğinde, çalışan makine sesi başlar.*	18x135 mm Canon -Pan hareketiyle diğer mekâna geçiş yapılacak. SİYAH-BEYAZ
8	**İÇ – GÜN** Elektrik Panoları	Genel Plan	İşçi panolarda çalışmaktadır.	*Makine Sesi*	18x135 mm Canon -Sabit SİYAH-BEYAZ

9	**İÇ – GÜN** Elektrik Panoları	Bel Plan	İşçi panolarda çalışmaktadır. Sol tarafa doğru bakar.	*Müzik sesi* Under the Bridges	70x200 mm f:2.8 Canon -Bel Plan SİYAH-BEYAZ
10	**İÇ – GÜN** Maket Odası	Yüz Plan	Adam gördüklerine inanamaz, hayretle neler olduğunu algılamaya çalışır.	Under the Bridges	70x200 mm f:2.8 Canon
11	**İÇ – GÜN** Panolar	Bel Plan	İşçi panolarda çalışmaktadır.	Under the Bridges	70x200 mm f:2.8 Canon SİYAH-BEYAZ
12	**İÇ – GÜN** Maket Odası	Yüz Plan	Neler olduğunu anlayabilmek için İşçinin çalıştığı alana doğru yönlenir	Under the Bridges	70x200 mm f:2.8 Canon
13	**İÇ – GÜN** Panolara Geçiş Bölümü	Genel Plan	Gördüğü silüeti yakalamak için içeriye doğru koşar	Under the Bridges	18x135 mm Canon
14	**İÇ – GÜN** Elektrik Panolarına Geçiş Bölümü	Genel Plan	Koşarak panolara bakan korkuluklardan bakar. Oradan da panolara doğru hızla yönlenir.	Under the Bridges	18x135 mm Canon
15	**İÇ – GÜN** Elektrik Panoları	Genel Plan	Az önce silüetinin çalıştığı yere gelir fakat orada kimseyi göremez	Under the Bridges	18x135 mm Canon
16	**İÇ – GÜN** Hamur Odası Dışı	Genel Plan	Silüet çalışma hamur odasına girer.	Under the Bridges	18x135 mm Canon SİYAH-BEYAZ
17	**İÇ – GÜN** Hamur Odası İçi	Genel Plan	Silüet çalışma alanına doğru yürür	Under the Bridges	18x135 mm Canon SİYAH-BEYAZ

18	**İÇ – GÜN** Koridor	Genel Plan	Adam yetişebilmek için koşarak silüeti arar. Hamur odasının girişini görür. Giriş kapısına yönlenir.	Under the Bridges	18x135 mm Canon
19	**İÇ – GÜN** Hamur Odası	Genel Plan	Adam, silüetini bulmak için hamur odasından içeri girer. Gördükleri karşısında şaşkındır	Under the Bridges	18x135 mm Canon
20	**İÇ – GÜN** Hamur Odası	Genel Plan	Silüet çalışmaktadır.	Under the Bridges	50mm f:1.8 Canon SİYAH-BEYAZ
21	**İÇ – GÜN** Hamur Odası	Genel Plan	Adam gözlerine inanamaz şekilde tekrar bakakalır	Under the Bridges	18x135 mm Canon
22	**İÇ – GÜN** Hamur Odası	Genel Plan	Çalışma alanı boştur…	Under the Bridges	50mm f:1.8 Canon SİYAH-BEYAZ
23	**İÇ – GÜN** Hamur Odası	Genel Plan	Silüet kaybolunca adam şaşkınlıkla sağına soluna bakar. Odadan çıkar	Under the Bridges	18x135 mm Canon
24	**İÇ – GÜN** Yürüyen Merdiven	Genel Plan	Koşarak yürüyen merdivene doğru gelir. Yukarıdan bakmaya karar verip hızla merdivene yönlenir.	Under the Bridges	18x135 mm Canon
25	**İÇ – GÜN** Yürüyen Merdivenler	Genel Plan	Merdivenden yukarı çıkar	Under the Bridges	18x135 mm Canon
26	**İÇ – GÜN** Üst seyir terası	Genel Plan	Seyir terasından sağa sola bakar	Under the Bridges	18x135 mm Canon

27	**İÇ – GÜN** Fabrika Üst görünüş	Genel Plan	Seyir terasından görüldüğü şekilde silüet bisikletiyle koridorda yürür	*Müzik değişir. Fabrika sesiyle birlikte,* Travelling Through Memories	70x200 mm Canon -Terasın üzerinden aşağı doğru çekilecek. SİYAH-BEYAZ
28	**İÇ – GÜN** Üst seyir terası	Genel Plan	Adam silüeti görür	Travelling Through Memories	18x135 mm Canon
29	**İÇ – GÜN** Makine koridoru	Genel Plan	Silüet bisikletiyle makinaların yanından geçerek yürür	Travelling Through Memories	AKTUEL KAMERA Gimbal
30	**İÇ – GÜN** Makine koridoru	Genel Plan	Adam makinelerin arasına doğru hızlı adımlarla yürür	Travelling Through Memories	AKTUEL KAMERA Gimbal
31	**İÇ – GÜN** Makineler	Genel Plan	Makineler	Travelling Through Memories	AKTUEL KAMERA Osmo Kamera ileri geri yukarı aşağı hareket ettirilecek. Durağan akan görüntü olmayacak.

4.6. ‘Silüet’ Filminin Bütçesi

Tablo 2. Silüet Filmi Bütçesi

Filmin Adı: SİLÜET		**Tarih:** Temmuz 2022	
Yapımcı: Samih Burak SAVÇIN / E.Begüm SAVÇIN			
Yönetmen: Samih Burak SAVÇIN			
Çekim Tarihi: 29/05/2021-01/07/2022			
Çekim Süresi: 2 gün			
Yapım Öncesi Süresi: 12 Ay			
NO	**Açıklamalar**		**TUTAR**
1	Senaryo		-
2	Ulaşım Giderleri		100 TL
3	ÇEKİM AŞAMASI HARCAMALARI		
	Yemek		500 TL.
	Müzik		115 $
	Ulaşım		100
	Kostüm - Aksesuar		-
	Oyuncu Ödemeleri		-
4	Kurgu		-
5		**TOPLAM**	**2810 TL**

5. ‘SİLÜET’ FİLMİNİN DRAMATURJİ ANALİZİ

5.1. ‘Silüet’ Filminin Önermesi

Hayatının büyük bir bölümünü geçirdiği müze olan fabrikanın koridorlarında yürüyen, fotoğraflara, makinalara bakan adamın kendi yaşamından bir kesitin izdüşümünü yaşamasıyla *‘hatırladıklarımız, hayatımızın özetidir’* filmin önermesidir.

5.2. ‘Silüet’ Filminin Konusu

Yıllarca çalıştığı fabrikaya müze olduktan sonra gelen ziyaretçi, fabrikanın koridorlarında yürürken, arkadaşlarının fotoğraflarını görür ve hatırlamaya başlar mekân içerisinde bir anda geçmişten gelen kendi silüetiyle karşılaşır ve anılarının yansıması olan bu silüetinin yakalamaya çalışır fakat bir türlü başarılı olamaz…

6. SONUÇ

İnsanlığın geçmişine dair elde edilen veriler, tarihi mekânlar, duvar resimleri, günlük kullanım eşyaları, mezarlar, yazıtlar, kitabeler, efsaneler, arkeolojik bulgular gibi birbirinden farklı kaynaklar sayesinde olmuştur. İnsanlık tarihini araştıran birbirinden farklı bilim dalları, var olmanın yanı sıra, çoğalma, neslini sürdürme, kültürün oluşması ve kültürün çoğalıp zenginleşmesiyle beraber birbirleriyle etkileşimini kısaca insanın kendini geliştirmesiyle birlikte medeniyet olma sürecini bilimsel olarak inceler. İnsanlığın ölümsüz olma, varlığını sürdürme amacıyla, geleceğe, gelecek nesillere, elde ettiği verileri arşivleyerek iletme ihtiyacını, Alain Resnais, Ulusal Kütüphanedeki kitapları insan ve toplum hafızasıyla özdeşleştirip bu bellek deposunu insan belleğiyle biçimsel anlamda paralellik gösterdiği, 'Dünyanın Tüm Hafızası' filminde biçimlendirilmiştir. Dolayısıyla geçmişini bilen toplumların devamı, çok daha uzun süreyi kapsayarak, mikro ve makro ölçüde hatırlama ve bellek ilişkisi içerisinde bireyden, topluluğa ve kitleye yönelik bellek oluşturma ve anımsamanın, mekân ve ulus kavramının birbiriyle sıkı ilişkisinden de bahsederken Gece ve Sis filmindeki, nesnelerin kurbanlar vasıtasıyla sunularak, insanlık dışı organizasyonların oluşmasını sağlamasının, izleyici üzerinde bıraktığı derin izlerin vesile olduğu yaraların toplum belleği üzerinde bıraktığı derin travmaya şahit olduk. Kent bellekleri makro ölçüde bir arada olduğu zaman menteşe görevini yerine getirir ve mekânlarla birlikte ulus nosyonunu birbirine kenetler. Kent belleklerini meydana getiren anıtların, sokak isimlerinin meydanların ve anı depoları müzelerin mikroda bireylerin, makroda milletlerin bellek oluşumlarındaki işlevsellikleri tartışılmaz. Bu tez kapsamında "Silüet" filmi bağlamında fabrika işçisinin otobiyografik bellek vasıtasıyla bellek deposuna dönüşmüş fabrikanın içerisindeki silüetinin peşinde, zamansal yolculuğuna şahitlik ederken, kent belleğinin bir parçası olan bellek depolarının hatırlama eylemi üzerindeki etkisi, Hiroşima Sevgilim filminde Resnais'in şiirsel bir şekilde irdelediği gerçeğe göndermelerle, toplumsal travmanın izleri, Hiroşima Barış Anı Müzesinde sergilenerek dünya tarihine ışık tutmaya devam etmektedir. Sonuç olarak, mekânlar, sanat eserleri, kültürel öğeler ve bunların içinde bulunduğu müzeler, kent belleğini meydana getiren önemli faktörlerden biridir.

KAYNAKLAR

Aktulum, K. (2018). Sinema ve Metinlerarasılık. Konya: Çizgi Kitabevi.

Alain Resnais (2022 Temmuz 20). https://en.wikipedia.org/wiki/Alain_Resnais adresinden alındı.

Auschwitz-Birkenau State Museum (2022, Ağustos 19) https://en.wikipedia.org/wiki/Auschwitz-Birkenau_State_Museum#/media/File:Auschwitz_entrance.JPG adresinden alındı.

Ay F., Güney M.E., & Ecemiş Kılıç S. (2022). Cumhuriyet'in Önemli Bir Sanayi Yatırımı Olarak Kocaeli Seka Örneği Ve Gelecek İçin Öneriler. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24(1), 332. DOI:10.16953/deusosbil.929880

Aysal N. (2017). Başlangıcından Günümüze Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Ed.Ertan T.F. Ankara :Siyasal Kitabevi

Bellek. (2022, Ağustos 02). Türk Dil Kurumu: https://sozluk.gov.tr/ adresinden alındı.

Bellek Türleri. (2022, Ağustos 02). https://bellekturleri.wordpress.com/2018/04/29/bellek-turleri-nelerdir/ adresinden alındı.

Bergson, H (1991) Matter and Memory.(Translation by Naney Margaret Paul and W. Scott Palmer) Zoe Books New York U.S.A.

Black, G. (2015). Museums, Memory and History. Cultural and Social History, 8(3), 415-427. doi: https://doi.org/10.2752/147800411X13026260433275

Deleuze, G (2021). Zaman-İmge. İstanbul: Norgunk Yayıncılık

French, S. (2008). From History to Memory: Alain Resnais' and Marguerite Duras' Hiroshima mon amour. Electronic Melbourne Art Journal, 3, 1-13.

Hebard, A. (1997). Disruptive histories: Toward a radical politics of remembrance in Alain Resnais's Night and Fog. New German Critique, (71), 87-113. https://doi.org/10.2307/488560

Henri Bergson. (2022, Mayıs 27). Wikipedia: https://tr.wikipedia.org/wiki/Henri_Bergson adresinden alındı

Hereke Halı ve İpek Dokuma Fabrikası. (2022, Temmuz 17). Türkiye Kültür Portalı: https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kocaeli/gezilecekyer/hereke-hali-ve-pekli-dokuma-fabrikasi adresinden alındı.

Hereke Kalesi. (2022, Ağustos 22). Wikipedia: https://tr.wikipedia.org/wiki/Hereke_Kalesi adresinden alındı

Hiroşima Barış Anı Müzesi, (2022, Mayıs 25). https://en.wikipedia.org/wiki/Hiroshima_Peace_Memorial_Museum#/media/File:Hiroshima_Peace_Memorial_Museum_2008_02.JPG adresinden alındı.

Hiroşima Sevgilim Film Afişi, (2022, Haziran 28). https://tr.wikipedia.org/wiki/Hiro%C5%9Fima_Sevgilim#/media/Dosya:Hiro%C5%9Fima_Sevgilim.jpg adresinden alındı.

Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi. (2022, Temmuz 14). T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı: https://kars.ktb.gov.tr/TR-288186/kafkas-cephesi-harp-tarihi-muzesi.html adresinden alındı.

Kaiser II. Wilhelm Köşkü. (2022, Temmuz 30). Wikipedia: https://tr.wikipedia.org/wiki/Kaiser_II._Wilhelm_K%C3%B6%C5%9Fk%C3%BC adresinden alındı.

Kaplan, B. A. (2021). Too painful to forget, too painful to remember: Ashes of memory in Marguerite Duras and Alain Resnais's Hiroshima mon amour (1959) and Duras's La douleur (1985). Memory Studies, 14(4), 834-855. https://doi.org/10.1177/1750698020988773

Kavanaugh, G. (2000). Dream Spaces: Memory and the Museum. Leicester: Leicester University Press.

Keathley, C. (2004). Trapped in the Affection Image: Hollywood's Post-Traumatic Cycle (1970-1976). In The Last Great American Picture Show (pp. 293-308). Amsterdam University Press. https://doi.org/10.1515/9789048503681-015

Keskin, N. (2014). Kentlerde Yeni Bellek Mekanları: Kent Müzeleri . Folklor/Edebiyat , 20 (79) , 25-39 . Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/fe/issue/26047/274333

Memory, Autobiography, History. University of California,Berkeley, Kihlstrom, J. F. (2015, Nisan 20). https://www.ocf.berkeley.edu/~jfkihlstrom/rmpa00.htm adresinden alındı.

Köse B. (2018). Respondıng The Challenges Of Preservıng An Industrıal Network As Herıtage: Turkey Cellulose And Paper Factorıes (Seka). Ankara: Mıddle East Technıcal Unıversıty.

Mangır, K. Kentsel Bellek. (2022, Ağustos 02). İzmir Kalkınma Ajansı: https://kalkinmasozlugu.izka.org.tr/?p=435 adresinden alındı.

Mübadele Müzesi. (2022, Temmuz 10). Lozan Mübadilleri Vakfı: http://www.lozanmubadilleri.org.tr/catalca-mubadele-muzesi/# adresinden alındı.

Night and Fog 1956 Film Afişi, (2022, Ağustos 17) (https://www.blu-ray.com/Night-and-Fog/150090/) adresinden alındı.

Roller, S. Auschwitz Concentration Camp. (2020, Kasım 24). https://www.historyhit.com/locations/auschwitz-concentration-camp/ adresinden alındı.

Seka Mehmet Ali Kağıtçı Müzesi (2022, Haziran 11). https://tr.wikipedia.org/wiki/SEKA#/media/Dosya:SEKA_Ka%C4%9F%C4%B1t_M%C3%BCzesi_(1)_01.jpg adresinden alındı.

Susam, A. (2015). Toplumsal Bellek ve Belgesel Sinema. İstanbul: Ayrıntı Yayıncılık.

Tarih (2022, Temmuz 19). Türk Dil Kurumu: https://sozluk.gov.tr/ adresinden alındı.

Travma Sonrası Stress Bozukluğu. (2022, Mart 19). https://tr.wikipedia.org/wiki/Travma_sonras%C4%B1_stres_bozuklu%C4%9Fu adresinden alındı.

Toute la mémoire du monde / 1956 – Dünyanın Tüm Hafızası, Film Afişi. (2022, Temmuz 10) https://www.filmaffinity.com/us/film426570.html adresinden alındı.

Ungar, S. (2012). Scenes in a Library: Alain Resnais and" Toute la mémoire du monde". SubStance, 41(2), 58-78. The Johns Hopkins University Press https://www.jstor.org/stable/23260791

Ünlü, T. S. (2017). Kent Kimliğinin Oluşumunda Kentsel Bellek ve Kentsel. Planlama Dergisi, 1(32). doi:doi: 10.14744/planlama.2017.06078

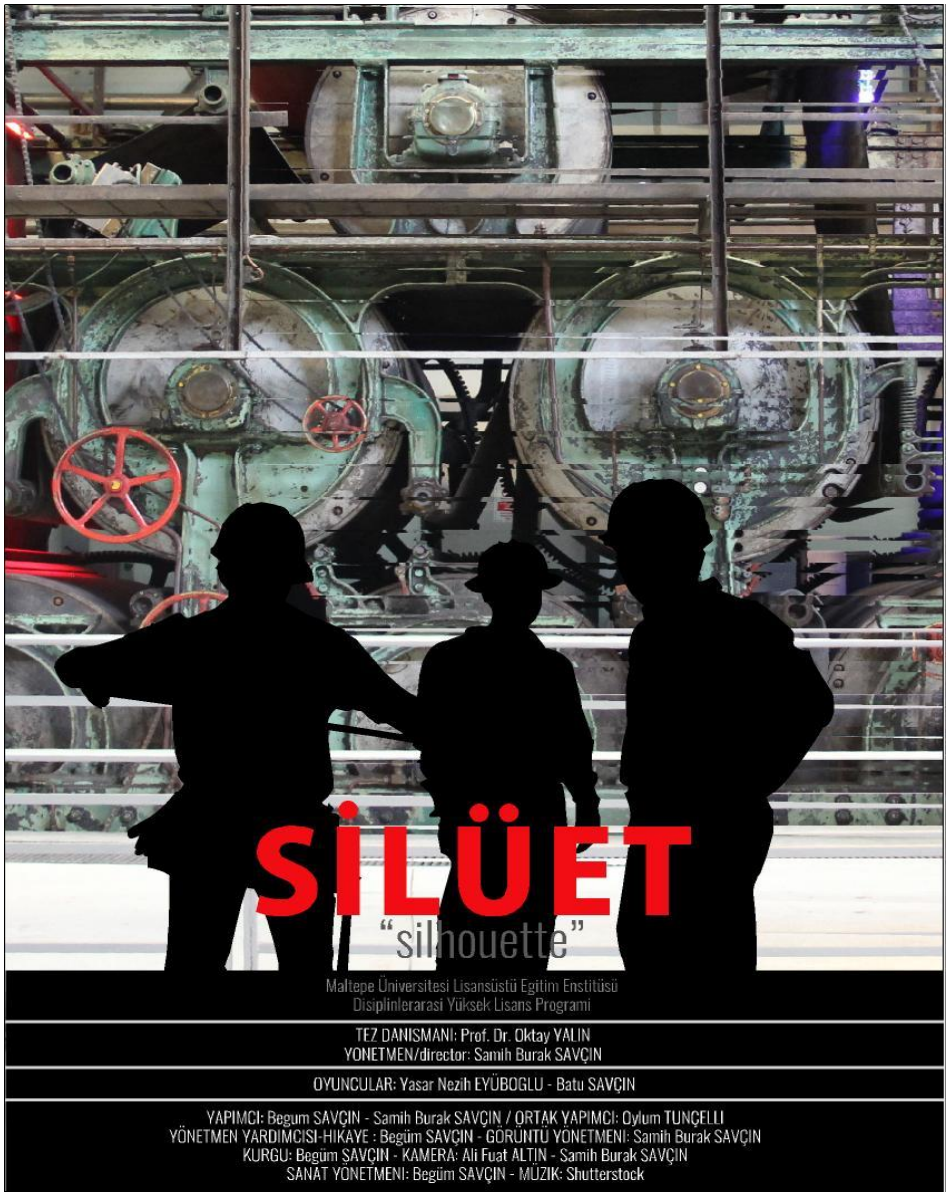
Williams, H. L. & Conway, M. A. (2012). Otobiyografik Anı Ağları. P. Boyer, & J. V. Wertsch (Dü) içinde, Zihinde ve Kültürde Bellek (s. 43). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Yılmaz Genç S. İzmit Kağıt ve Karton Fabrikası. (2022, Haziran 03). Atatürk Ansiklopedisi: https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/izmit-kagit-ve-karton-fabrikasi/ adresinden alındı.

Yılmazkol, D. Fransız Yeni Dalga Akımı, (2022, Ağustos 27). İstanbul İşletme Enstitüsü: https://www.iienstitu.com/blog/fransiz-yeni-dalga-akimi adresinden alındı.

EKLER

EK-1. “Silüet” Filmi Afişi

EK-2. “Silüet” Filmi, CD - CD Kapağı Ön - CD Kapağı Arka

EK-3. Film Müzikleri Lisans

“Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli “Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge” ile bildirilen 6689 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.”

SET FOTOĞRAFLARI

ÖZGEÇMİŞ

Samih Burak SAVÇIN

Eğitim

Lisans 1996 Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi

İç Mimarlık Bölümü / Hacim Anasanat Dalı

İş/İstihdam

2006 - …… Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümü Öğretim Görevlisi

2002- 2006 Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi İç Mimarlık Bölümü Öğretim Görevlisi

1998 -2002 Magma Mimarlık Tasarım - Reklam / Tasarımcı - Yönetici

Alınan Burs ve Ödüller

2002 Çimsa & Mimar Sinan Üniversitesi

Kent Mobilyaları Tasarım Yarışması 3.lük Ödülü

Yayınlar ve Diğer Bilimsel/Sanatsal Faaliyetler

-E.Begüm SAVÇIN / S.Burak SAVÇIN, Kolektif Bellek Oluşumunda Metinlerarasılık: Sanat, Mekân, Propanganda Geleneği Ve İdeoloji Üzerine Bir İnceleme, International Academic Social Resources Journal Open Access Refereed E-Journal & Indexed & Puplishing Year 2021, Vol:6, Issue:32, pp:2041-2048 E-ISSN: 2636-7637

-E.Begüm SAVÇIN / S.Burak SAVÇIN, Türk Belgesel Sinemasının İlk Temsilcisi Fuat Uzkınay; Belgesel Sinemada Propaganda Geleneği, Ayastefanos'taki Rus Abidesi'nin Yıkılışı, SMART Smart Journal 2021; 7(53) : 3410-3416 JOURNAL e-ISSN: 2630-631X, http://dx.doi.org/10.31576/smryj.1262

-Kocaeli Bağımsız Fotoğrafçılar Topluluğu – **"Gezi Notları / Fas"** 2022, Sunum-Söyleşi

-Düş Yolculuğu Filmi, Görüntü Yönetmenliği 2020, Certificate - Awards of Excellence (Semi - Finalist).

-Nexgn International Short Film Festival **2020**, NISFF NexGn Events & Entertainment.

-Düş Yolculuğu Filmi, Görüntü Yönetmenliği –**The International Film Festival 2021** 'Ambitus' (Semi - Finalist),

-Bozok Üniversitesi, Bozok Sanat Etkinlikleri kapsamında **"1.Ulusal Jürili Bozok Sanat Etkinlikleri"** 2020, Sergi

-Kocaeli Kent Konseyi, Fotoğraf Çalışma Grubu – **"Gezi Notları / Nepal"**, 2018, Sunum-Söyleşi

-Sepaş Enerji **"Doğanın Rengi / Fotoğraf Yarışması"** 2018 – Jüri Üyeliği – Sergi

-Kocaeli Üniversitesi **"Anıtpark Yerleşkesi Baki Komsuoğlu Müzesi ve Sergi Salonu"** 2006, Tasarım Çalışması.

-Hereke Sahil Düzenleme, 2006, **Fikir Projesi Çalışması**.

-KOÜ Umuttepe Yerleşkesi Anıt Heykeli için **"Çevre düzenleme ve Havuz Tasarımı"** 2006, Proje-Tasarım Çalışması

-Borusan Sergi Salonu – Yalova **"Öğretim Elemanları Karma Sergisi"** 2004, Sergi